

Vai pienācis īstais laiks?

Vērts padomāt. Arvien biežāk izskan viedokļi, ka Latgales pagastu un ciemu nosaukumu atveide latgaliešu valodā sekmēs latgaliešu valodas saglabāšanu, aizsardzību un attīstību, kā to nosaka Valsts valodas likums.

Edgars Gabranovs

15.martā Viļakas novada mājaslapā publiskots Valsts valodas centra Latviešu valodas ekspertu komisijas Vietvārdu apakškomisijas speciālistu ieteikums, ka pienācis īstais laiks nepieļaut kļūdas un neprecizitātes jaunu nosaukumu veidošanā un rakstībā, kā arī novērst kļūdas un neprecizitātes jau esošo pagastu un novadu nosaukumu rakstībā.

Kāpēc tagad? Jo, lūk, ir administratīvi teritoriālā reforma, kas saistīta gan ar izmaiņām pagastu pašreizējā statusā, gan ar jaunu nosaukumu piešķiršanu un apstiprināšanu jaunajām administratīvi teritoriālajām un teritoriālajām vienībām. Tiesa, divaini šķiet, ka Vietvārdu apakškomisijas eksperti šo jautājumu izskatīja, kā arī izvērtēja to pareizību no valodnieciskā, kultūrvēsturiskā un ģeogrāfiskā viedokļa 2002.–2003.gadā. Tolaik viņi nonāca pie secinājuma, ka bijušajā Balvu rajona teritorijā nepieciešami un ieteicami vienpadsmit labojumi pagastu un novadu nosaukumos. Jāsecina, ka mūspuses toreizējie vadītāji vienu ieteikumu ņēma vērā - 2009.gadā Kubulu pagastu pārdēvēja par Kubulu pagastu. Interesanti, ka pirms vairāk nekā desmit gadiem arī paši Kubulu pagasta iedzīvotāji rosināja mainīt Krasnogorkas nosaukumu uz Mālkalni. 2010.gada februārī Balvu novada domes deputāti šo priekšlikumu noraidīja. Tautas kalpi acīmredzot respektēja Vietvārdu apakškomisijas ieteikumu to nemainīt, jo apdzīvotās vietas vēsturiskais nosaukums rakstu avotos pirmoreiz minēts vismaz 1770.gadā, turklāt Latvijā jau bija četri ciemi ar nosaukumu Mālkalni.

Kādi bija desmit pārējie ieteikumi? Mainīt pašreizējos oficiālos nosaukumus: Baltinava uz Baļtinova; Bērzpils - Bierži; Briēžuciems - Brižucīms; Krišjāņi - Krišani; Lazdukalns - Lozdukolns; Medņeva - Medņova; Rugāji - Rugoži; Šķilbēni - Šķilbani; Vecumi - Vacumi; Viksna - Viksna.

Dokumentā, ko tolaik parakstīja toreizējais Valsts valodas centra direktors Dr. philol. A.Timuška, norādīts, ka, nosaukumu precizējot, nav jāmaina ieraksti visos īpašumtiesību dokumentos un personu apliecinošos dokumentos, ja vien to nepieprasa dokumenta turētājs (Ministru kabineta 2000.gada 22.augusta noteikumu Nr. 294 "Noteikumi par vietu nosaukumu, iestāžu, sabiedrisko organizāciju, uzņēmumu (uzņēmējiesabiedrību) nosaukumu un pasākumu nosaukumu veidošanu un lietošanu" ("Latvijas Vēstnesis", 2000, Nr. 302) 5.punkts).

Valsts valodas centra Terminoloģijas un tiesību aktu tulkošanas departamenta galvenais

lingvists Agris Timuška jautāts, kā vērtē iespēju aktualizēt pirms vairāk nekā piecpadsmit gadiem izstrādātos ieteikumus, atzina, ka viņam šķiet, ka diez vai kāds šo jautājumu ir gatavs virzīt tālāk: "Tas ir aktuāli, bet vai patiesi jūsu pašvaldības tikai tagad ir saņēmušas to darīt? Mūsu viedoklis nav mainījies, tomēr es nesaskatu reālu iespēju to paveikt, jo, kā zināms, visus šos grozījumus vajadzēja iesniegt daudz agrāk. Vai vajadzētu uz to virzīties? No valodas viedokļa - protams. Ziemeļlatgales ļaudīm novēlu, ja ir tāda vēlme, uzstāt, lai pašvaldība rīkojas viņu interesēs. Tad izdosies sasniegt cerēto!"

Nākamajā adugunī

- Veido pavasara sveicienu grāmatu *Briēžuciemiešu radošās aktivitātes*
- Diena pandēmijas apstākļos *Kā dzīvo baltinavieši*

Covid-19

(21.marts)

Baltinavas novads - 1-5
Balvu novads - 197
Rugāju novads - 13
Viļakas novads - 64

dām nav saņemti.

Atceļ donoru dienu Balvos

23.martā plānotā donoru diena Balvos atcelta epidemioloģiskās situācijas dēļ.

Joprojām iesniegti tikai divi saraksti

Atgādinām, ka 17.martā apvienotā Balvu novada vēlēšanu komisija Balvu novada domes vēlēšanām pieņēma divu politisko spēku sarakstus. 22.martā līdz plkst. 15.15, kā apstiprināja vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Ivars Logins, citu partiju pieteikumi pagai-

Īsziņas

Digitālā nedēļa Latvijā

Šonedēļ ikvienam interesentam ir iespēja piedalīties gan digitālās nedēļas tiešsaistes pasākumos, kuriem varēs sekot līdz interneta tiešraidēs, gan arī citos tiešsaistes pasākumos, ko organizē partneri visos Latvijas reģionos: skolās un bibliotēkās, nevalstiskajās organizācijās, pašvaldībās un uzņēmumos. Tāpat būs iespējams pārbaudīt savas digitālās prasmes pašnovērtējuma testos un konkursos. Informācija par visiem Latvijas "Digitālās nedēļas 2021" pasākumiem atrodama mājaslapā www.eprasmes.lv.

Vārds žurnālistam

Irēna Tušinska

Aizvien vēl mēģinu pierast pie darba tiešsaistē. Piedaloties starpnovadu jauniešu forumā "Ar skatu nākotnē", kas, protams, arī norisinājās "Zoom" platformā, sapratu, ka šis nosaukums, iespējams, simbolizē ne tikai četru novadu atkalapvienošanos, bet arī visu mūsu turpmāko nākotni - kad viens ar otru kontaktēsimies tikai caur datora ekrānu. Lai gan jaunieši, šķiet, jau pieraduši pie šādas virtuālās realitātes, un forumā pat izskanēja doma to vēl vairāk attīstīt, bija mazliet skumji atcerēties, kā agrāk šādas tikšanās reizēs skanēja smieklī, sarunu starplaikos varēja iesaistīties fiziskās aktivitātēs un spēlēs, kopā nobaudīt kafiju vai vienkārši aprunāties viens pret vienu. Tagad, sēžot pie datoru ekrāniem katrs savās mājās, protams, var sarunāties, pat ģenerēt kopīgas idejas, tomēr nav iespējams izjust to īpašo atmosfēru, kas valda, jauniešiem sanākot kopā. Man personīgi negribētos dzīvot šādā nākotnē un ir pat mazliet žēl bērnu, kuriem bez cilvēciska kontakta jāveido sava personība.

Lai nu kā, arī tiešsaistē forums noritēja pietiekami produktīvi. Jaunieši pārsteidzoši aktīvi iesaistījās kopīgās nākotnes apspriešanā, un tapa daudz labu ideju turpmākajam darbam. Gribas novēlēt, lai forumā valdošais entuziasms un vēlme rīkoties nenoplok, saskaroties ar ikdienas vienmuļību! Lai izdodas realizēt vismaz lielāko daļu iecerētā!

Latvijā

Latvija bija mazu soli no tā, lai BioNTech/Pfizer vakcīnu nenopirktu vispār. Jaunas liecības atklāj, ka pērn liktenīgajās trīs novembra dienās Latvija bija mazu soli no tā, lai BioNTech/Pfizer vakcīnu nenopirktu vispār. No situācijas, kurā šī gada sākumā nebūtu ar ko potēt pat mediķus, paglāba Veselības ministrijas (VM) galvenā infektologa Ugas Dumpja pārliecība un augstākās ierēdniecības apjēga, ka pavisam atteikties no šīs vakcīnas tomēr nedrīkst. Pret tās iegādi visās iebilda Zāļu valsts aģentūras (ZVA) vadība un asociētā profesore Dace Zavadska.

Dumpis aicina domāt par ierobežojumu pastiprināšanu. Ir skaidri redzams, ka saslimstība ar Covid-19 Latvijā pieaug, un prognozējams, ka tā turpinās pieaugt arī tuvākajās dienās, līdz ar to būtu jādomā par ierobežojumu pastiprināšanu, - aizvadītās nedēļas beigās uzskatu pauda Veselības ministrijas (VM) galvenais infektologs Uga Dumpis. Viņš vērsa uzmanību, ka iepriekš novērotais saslimstības ar Covid-19 samazinājums Latvijā vairs neturpinās. Dumpis uzskata, ka "būs slimības pieaugums, jo tas notiek praktiski visās valstīs". Viņš īpaši vērsa uzmanību uz situāciju Igaunijā: "Daudz kas būs jāslēdz, ja mēs negribam atkārtot Igaunijas scenāriju."

Skultes pagastu iekļaus Limbažu novadā. Satversmes tiesa Skultes pagasta pievienošanu Saulkrastu novadam atzina par neatbilstošu pamatlikumam, bet Ikšķiles pilsētas un Tinūžu pagasta pievienošanu Ogres novadam - par atbilstošu Satversmei. Saeimas deputāti nolēma iesniegt izskatīšanai Saeimā grozījumus Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā, kas paredz Skultes pagastu iekļaut Limbažu novadā.

Pilsētu un novadu vadītāji pielāgo iepirkumus iepriekš noskatītiem auto. Obligāti metālisku sudraba krāsas virsbūvi, noteikti ādas salonu, ventilējamus priekšējos sēdekļus un apsildāmus aizmugurējos, vismaz 19 collu diskus riepiņiem, kas ar visu auto ražotas šogad un nav norīpjušas vairāk par 50 kilometriem. Tās ir dažas no prasībām Jelgavas domes automašīnu nomas iepirkumā, ar ko pie jauniem "Volvo" tikusi pilsētas mērija. Latvijas Radio Ziņu dienesta izpētītāis liecina, ka arī taupības laikā pašvaldību vadītāji iekāro dārgus auto, ko vispirms noskata salonos, bet pēc tam tikai pielāgo prasības iepirkumā. Turklāt tādu konkursu pavada ne tikai konkurences kropļošanas un izšķērdības šaubu ēna. Dažos gadījumos mašīnu pārdevējus un domes kā pircējus saista gan kopīga nodokļu maksātāju naudas tērēšana, gan arī politiskas gaitas.

(Ziņas no portāliem www.lsm.lv, www.tvnet.lv)

"Ritineitis" realizē projektu

Sociālā uzņēmējdarbība Eiropā

Kopš 2018.gada 1.oktobra biedrība RITINEITIS koordinē ERASMUS+ programmas starptautiskās sadarbības projektu Nr. 2018-1-LV01-KA204-047012 "Social Entrepreneurship - the Heart of Rural Development (Sociālā uzņēmējdarbība - lauku reģionu attīstības virzītājs)".

Projektā piedalās deviņas pieaugušo izglītību veicinošas organizācijas, kuras darbojas Latvijā, Čehijā, Tenerifē (Spānijā), Apvienotajā Karalistē, Nīderlandē, Grieķijā, Turcijā, Itālijā, Rumānijā. Projekts noslēgsies šī gada 31.martā.

Projekta mērķis ir veicināt lauku apvidu attīstību, izglītojot cilvēkus uzņēmējdarbības jautājumos, kā arī motivējot viņus attīstīt sociālo uzņēmējdarbību, izmantojot resursus, kas pieejami viņu dzīvesvietu reģionos.

Pirmā partneru starptautiskā tikšanās projekta ieviešanas jautājumos notika Tenerifē, kur pārsvarā tika pārrunāti projekta organizatoriskie jautājumi un aktivitāšu plānojums. Otrās partneru tikšanās laikā Grieķijā, Larisā, projekta dalībnieki prezentēja vienu no projekta rezultātiem - pētījumu par sociālās uzņēmējdarbības attīstīšanos, īpatnībām dalībvalstīs, kā arī labās prakses piemērus sociālajā uzņēmējdarbībā savā valstī. Rumānijā, Oradeo, partneri vienojās par tēmām, kas tiks iekļautas izglītojošajā materiālā "Pirmie soļi uzņēmējdarbībā". Izglītojošā materiāla gala versija, tāpat kā citi projekta gaitā izstrādātie materiāli, ir pieejami mājaslapā <http://rural-treasures.mozello.lv>.

Projekta tikšanās laikā Itālijā, Peskā, dalībnieki analizēja paveikto darbu, atzīmējot lietas, pie kurām vēl jāpiestrādā.

Diemžēl Covid-19 radītās ārkārtas situācijas dēļ vizīte Prāgā un noslēguma konference Balvos, kas notika šī gada 12.martā, tika organizētas tiešsaistē, "Zoom" platformā. Katras klātienē vizītes laikā "Ritineiša" dalībnieki apmeklēja divus sociālos uzņēmumus uzņemošajā dalībvalstī. "Bijām gan safrāna audzētavā Itālijā, gan jūras velšu restorānā Tenerifē. Iepazināmies ar ģimenes uzņēmumu, kas ražo vīnu un dažādus sierus Grieķijā, kā arī apmeklējām lavandas audzētājus Rumānijā. "Zoom" vidē iepazināmies ar bioloģiskās pārtikas ražotājiem no Čehijas un viņu darbību. Latvijā kā sociālie uzņēmēji pārstāvēja Ingrida Supe un Paula Lukste, kā arī

Foto - no personīgā arhīva

tika prezentēta studijas "Azote" un "Svečotavas" darbība.

Projekta aktivitātēs piedalījās visa komanda - Arnita Gaiduka, Maruta Castrova, Gunita Laicāne un Aiga Keisele. Droši varu apgalvot, ka šis ir labs darbs, kas padarīts. "Pieredzes apmaiņa ir svarīgs process jebkurā jomā. Aicinām ielūkoties projekta mājaslapā, ko vēl papildinām un pilnveidojam. Taču jau tagad tajā var gūt idejas par to, cik daudz dažādu izmantojamu resursu ir mums apkārt, lai uzsāktu sociālo uzņēmējdarbību vai uzņēmējdarbību vispār," saka projekta vadītāja Arnita Gaiduka.

* Apmaksāts

Jauniešu forums

Nākotnē sapņi pārvērtīsies realitātē

Irēna Tušinska

Tuvojoties novadu reformai un četru mūspuses novadu apvienošanai, 17.martā tiešsaistē norisinājās jaunatnes forums "Ar skatu nākotnē", kurā piedalījās Viļakas, Balvu, Rugāju un Baltinavas jaunieši vecumā no 13 līdz 30 gadiem, kā arī jaunatnes jomā iesaistītie, pašvaldību pārstāvji un citi interesenti, kuriem rūp jaunās paaudzes nākotne apvienotajā Balvu novadā.

2020.gadā uzsāktā projekta "Atpakaļ nākotnē" mērķis ir jaunatnes politikas plānošanas dokumenta izstrāde, kas būs aktuāls jaunajā Balvu novadā. Lai apzinātu situāciju, iepazītos ar labās prakses piemēriem un, izvērtējot izaicinājumus, ģenerētu jaunas idejas kopīgai attīstībai, ir svarīgs jauniešu, lēmējvaras un jaunatnes jomā iesaistīto pārstāvju viedoklis. Jauniešu forums "Ar skatu nākotnē" bija lieliska iespēja paust savu viedokli un idejas kopīgas nākotnes veidošanai, liekot pamatus jaunatnes politikas plānošanas dokumenta 2021. - 2027.gadam izveidei.

Projekta mentore RUDĪTE MURAŠOVA, atklājot forumu, uzsvēra, ka svarīgākais tā mērķis ir izveidot sadarbību starp pašreizējiem novadiem, saprast, kā visiem kopā darboties jaunajā novadā: "Ja jauniešiem reizēm šķiet, ka par viņiem neviens nedomā, tad jāsaprot, ka par jauniešiem ļoti daudz domā gan Eiropas, gan pašvaldību līmenī. Bez viņiem nekas nenotiek, un viņu viedoklis ir svarīgs. Tāpēc arī notiek šis forums, kurā gribam uzzināt, kā jaunieši jūtas pašreiz un kā

viņi vēlētos darboties jaunajā novadā."

Balvu, Rugāju, Viļakas un Baltinavas novadu pašvaldību vadītāji savās uzrunās uzsvēra, ka tieši jaunatne ir tā, kas veidos mūsu nākotni. Ar kādām domām un darbiem viņi ieies jaunajā novadā, tā arī veidosies tā attīstība un augs tā labklājība. Viktors Igo ir teicis: "Lai veidotu nākotni, nekas nav tik nepieciešams kā sapnis par to." Tādēļ pašvaldību vadītāji aicināja nebaidīties sapņot, pat ja reizēm šie sapņi šķiet traki un nereāli, jo kaut kad nākotnē tie var pārvērsties par realitāti.

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras pārstāvis JĀNIS DRIGINS atgādināja, ka foruma mērķis ir izstrādāt vienotu jaunatnes plānošanas dokumentu 2021. - 2027.gadam, kas sekmīgi darbotos pēc teritoriālās reformas stāšanās spēkā šī gada 1.jūlijā: "Dokumenta izstrādes gaitā īstenotā sadarbība starp šobrīd esošajām atsevišķajām pašvaldībām un sadarbību starp jauniešiem un darbā ar jaunatni iesaistītajām personām ir nozīmīgs solis turpmākajam jaunatnes darbam jaunajā pašvaldībā. Apvienojot četru novadu uzkrātās zināšanas, praktisko pieredzi un prasmes, iespējams pacelt darbu ar jaunatni kvalitāti jaunajā pašvaldībā augstākā līmenī. Novēlu atrast tās unikālās, īpašās kvalitātes, kas ir katrā no jūsu novadiem, apvienot šīs kvalitātes un, uzsākot darbu jaunajai pašvaldībai, pielietot tās praksē, veidojot savas pašvaldības rokrakstu darbā ar jauniešiem, darbā ar jaunatni iesaistītajām personām, uzņēmējiem un citām iesaistītajām pusēm."

* Turpinājums 6.lpp.

Kā vērtējat faktu, ka studenti palikuši bez 500 eiro valsts atbalsta?

Viedokļi

Lēmums nepiešķirt atbalstu studentiem ir nekorekts

JELĒNA MIRNAJA, iniciatīvas autore portālā "manabalss.lv", dzīvo Rīgā

Saskaņā ar "Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma" grozījumiem, par vienu bērnu sāks izmaksāt vienreizējais atbalsts 500 eiro apmērā. Tas paredzēts personai, kurai šī likuma 62.pantā minētajā periodā ir tiesības uz bērna kopšanas pabalstu par bērnu līdz viena gada vecumam, ģimenes valsts pabalstu vai

piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti (saskaņā ar "Valsts sociālo pabalstu likumu"), vai kurai sakarā ar bērna piedzimšanu ir tiesības saņemt maternitātes pabalstu un bērns ir piedzimis līdz ārkārtējās situācijas beigām. Savukārt ģimenes, kurās augošie bērni līdz 20 gadiem nav stājušies laulībā un iegūst augstāko izglītību, diemžēl šobrīd pēc likuma nav tiesīgas saņemt nedz ģimenes valsts pabalstu, nedz arī uzturlīdzekļus. Tādēļ pieņemu lēmumu sabiedrības iniciatīvu portālā "manabalss.lv" iesniegt iniciatīvu par vienreizēja atbalsta izmaksu 500 eiro apmērā arī tām ģimenēm, kurās augošie bērni turpina iegūt augstāko izglītību (klātienē vai attālināti). Šādu valsts atbalstu nepiešķirt ģimenēm, kuru bērni iegūst augstāko izglītību, uzskatu par bīstamu. Arī tā iemesla dēļ, ka, izvēloties mācību iestādi pēc vidējās izglītības iegūšanas, bērnu vecāki var tieši vai netieši ietekmēt viņu izvēli, lai saglabātu esošos pabalstus vai citas privilēģijas. Galu galā arī šīs ģimenes izjūt ne mazas grūtības šajā sarežģītajā periodā. Tāpat jānorāda, ka daudzi jaunieši iegūst augstāko izglītību par savu ģimeņu līdzekļiem, nesāņemot stipendijas. Turklāt, šajā laikā mācoties attālināti, studenti un to vecāki spiesti apmaksāt arī kopmītnes, tās nemaz neizmantojot. Tas viss tādēļ, lai nepazaudētu vietu kopmītnēs līdz laikam, kad

mācības atsāksies klātienē. Tāpat, manuprāt, 500 eiro atbalsta piešķiršanas samērīgs atskaites punkts būtu valsts ģimenes pabalsta pašreizējā robeža - līdz 20 gadu vecuma sasniegšanai, ja jaunieš/-te nav stājušies laulībā. Kā Latvijas Republikas pilsoņi un godprātīgi nodokļu maksātāji uzskatu par nekorektu bērnu sadali pēc Latvijā iegūstamās izglītības veida. It īpaši attiecībā pret studentiem, kuri mācās pilna laika klātienē un ir praktiski bez iespējas ārpus studijām patstāvīgi pelnīt. Jau šī gada 19.februārī nosūtīju atklātu vēstuli Labklājības ministrijai ar attiecīgu priekšlikumu.

Arī man ir 19 gadus jauns dēls, kurš studē Latvijas Lauksaimniecības universitātē. Piemēram, pagājušā gada novembrī, decembrī un šī gada janvārī veicu maksājumus par kopmītnēm Jelgavā, bet faktiski dēls dzīvo Rīgā, jo studijas visu laiku notiek attālināti. Tomēr 21.janvārī pārtraucu kopmītni īres līgumu, jo maksāt par papildus vēl vienu dzīvesvietu nav finansiāli viegli. Ceru, ka laikā, kad mācības atkal atsāksies klātienē, varēsim iegūt brīvu vietu kopmītnēs. Tāpat pagājušā gada oktobrī saņēmu vēstuli, ka saskaņā ar "Valsts sociālo pabalstu likumu" man vairāk nav tiesību saņemt ģimenes valsts pabalstu, jo dēls turpina iegūt augstāko izglītību. Tad nosūtījam iesniegumu Uzturlīdzekļu garantijas fonda administrācijai par uzturli-

dzekļu izmaksu uz dēla vārda, un arī saņēmām atteikumu, jo dēls šobrīd iegūst augstāko izglītību.

Esmu atklāta, un jāteic, ne visi iedzīvotāji atbalsta manu iniciatīvu. Domāju, tas ir absolūti normāli, un cienu jebkuru viedokli. Tajā pašā laikā neviens cilvēks, kurš "Facebook" rakstījis man adresētu komentāru, nav atbildējis uz vienkāršu jautājumu. Proti, kāda ir atšķirība starp 19 gadus jaunu bērnu, kurš šobrīd iegūst izglītību kādā profesionālās izglītības iestādē, un tāda paša vecuma jaunieši, kurš iegūst augstāko izglītību, bet pēc likumā veiktajiem grozījumiem saņem 500 eiro atbalstu nav tiesīgs?

Protams, šāds vienreizējs atbalsts nevar atrisināt problēmu, bet tomēr palīdz daudzām ģimenēm uzlabot savu finanšu veselību. Tiesa, lai arī ar augstāk minētajām nepilnībām, valdības lēmums izmaksāt 500 eiro atbalstu ir pareizs un pozitīvs. Tajā pašā laikā obligāti vajadzētu palielināt ģimenes valsts pabalstu, jo šī brīža 11 eiro pabalsts mēnesī ir ārpus katras kritikas. Protams, ja valsts mērķis nav saviem iedzīvotājiem sniegt reālu palīdzību, tad pabalstu apmērs varētu būt arī viena eiro apmērā... Lai vai kā, jāpateicas ikvienam cilvēkam, kurš parakstījis manu iniciatīvu, ir atsaucis un saprotošs. Nebūsim vienaldzīgi!

Cerams, izdosies atrast dzirdīgas ausis!

LIGITA KACĒNA, divu bērnu mamma

Pirms kāda laika pēc skaļām diskusijām valdība tomēr nolēma šajā smagajā Covid laikā sniegt atbalstu ģimenēm ar bērniem un izmaksāt vienreizēju pabalstu 500 eiro apmērā. Ideja patiešām apsveicama un laba, ja neņem vērā

nevienlīdzību, ar kuru saskāros es un mans vecākais dēls, kurš ir pirmā kursa students Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU). Diemžēl viņam valsts atbalsts nepienākas, jo par studentu ģimenes valsts pabalstu man vairs nemaksā. Es tiešām nesaprotu, ar ko atšķiras skolnieki, kurš pēc vidusskolas beigšanas iestājas augstskolā, no jaunieša, kurš turpina mācības proftehniskajā skolā vai koledžā? Arī šiem bērniem ir jāpērk pārtika, apģērbs, apavi, datortehnika, lai nodrošinātu mūsdienu prasībām atbilstošu normālu eksistenci.

Kādreiz vecāki pabalstu saņēma līdz bērna 24 gadu vecumam, ja vien viņš turpināja mācības. Tagad, ja jauniešs uzsāk studijas augstskolā, viņam automātiski noņem jau tā niecīgo ģimenes valsts pabalstu un uzturlīdzekļus. Nu arī vienreizējais pabalsts iet secen. Manuprāt, tas ir pilnīgi aplami, jo daudziem studentiem un viņu vecākiem jau tā jāmaksā lielas summas par studijām, kas mērāmas vairākos tūkstošos gadā. Taču arī tas nav viss. Katru mēnesi jāmaksā ap simts un vairāk eiro par dienesta viesnīcas istabiņu, braukšanas biļetēm. Šajā attālināto mācību laikā joprojām katru mēnesi maksājam pilnu maksu par kopmītnēm, bet RTU vadības pārstāvji to pat nedomā samazināt, lai gan

studenti jau vairākus mēnešus netērē ne ūdeni, ne gāzi, ne elektrību, jo pārsvarā visi mācās no mājām. Dažas augstskolas kaut par 20 procentiem samazināja dienesta viesnīcas ikmēneša maksas, bet diemžēl ne visas. Kāds teiks, - var taču atteikties no kopmītnēm! Jā, tas ir iespējams, bet nav garantijas, ka tad, kad atsāksies mācības klātienē, tiks nodrošināta vieta kādā no augstskolas kopmītnēm. Un ko tad darīt? Kur palikt? Var, protams, irēt istabu vai dzīvokli, bet tās ir atkal lielas izmaksas, jo lielākajās pilsētās jau tā *uzskrūvētas* kosmiski augstas īres maksas. Uzskatu, ka ir liela atšķirība starp augstskolu studentu maksājumiem un profesionālo skolu vai koledžu studentu maksājumiem. Proftehniskajā skolā kopmītnes maksā daudz mazāk, turklāt viņiem nav maksas par mācībām.

Piekrītu apgalvojumam, ka bērnus dzemdēju sev, ne valstij, un pašai jā rūpējas par viņiem. To es arī daru. Protams, citi iebildīs, ka jauniešs var iet strādāt, bet nedomāju, ka 1.kursa klātienē studijas, kas sākas pulksten 8.15 no rīta un turpinās līdz pulksten 18 vakarā, var apvienot ar darbu. Mūsdienās jauniešiem arī iespēju nav tik daudz, jo daudz kur prasa darba pieredzi. Tikai kur lai to ņem skolnieks, kurš

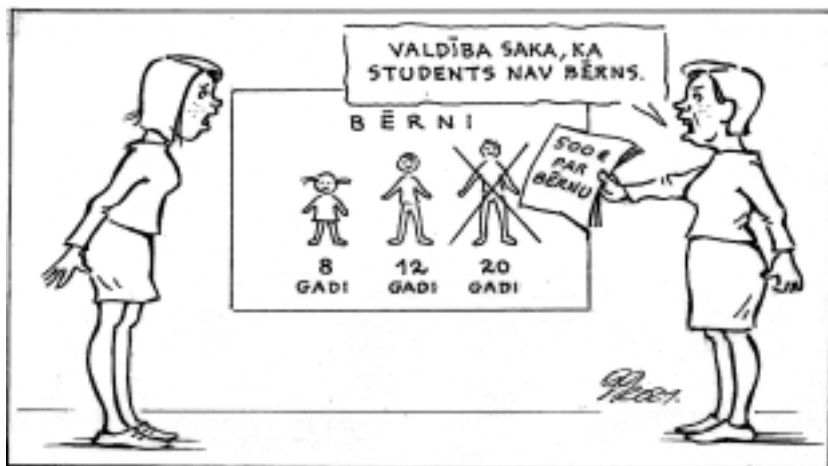
tikko absolvējis vidusskolu?

Reizēm tā vien šķiet, ka valstij (vismaz mūsu pašreizējai valdībai) gudri skolnieki nav vajadzīgi. Protams, tur, augšā, *gudrās galvas* (lai gan šis izteikums ir ļoti apšaubāms) ne reizi vien ar aplamiem vārdiem un darbiem pierādījušas, ka ir stipri tālu no realitātes. Viņi nevar pat iedomāties, kā dzīvo lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju. Daudzi mūsu bērni finansiālu apstākļu dēļ nestudē ārzemēs, kā to var nodrošināt valdības vīri savām atvasēm.

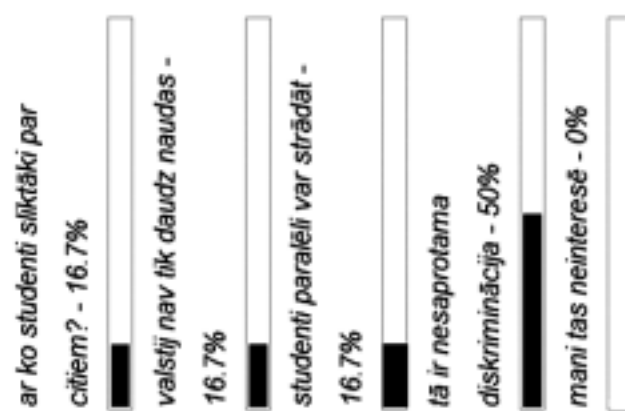
Ministri un deputāti piemirsuši, ka apgādībā ir arī to vēlētajū bērni, kuri ir studenti. Un bērniem /to vecākiem 500 eiro arī ļoti noderētu. Saskaitiet, cik vēlētajū balsis ir studentiem un viņu vecākiem? Ja pieņem, ka ap X balsīm valdošajiem spēkiem varētu iet secen, vai tas nav pietiekami, lai iedotu 500 visiem apgādājamiem, kuri reģistrēti VID, ja pabalsta mērķis ir APGĀDĀJAMAIS? Pirms pāris dienām portālā "Mana bals" uzsāka balsu vākšanu iniciatīvai "Par vienreizējo 500 eiro pabalstu ģimenēm, kuru bērni turpina iegūt augstāko izglītību Latvijā" - vairāk nekā seši ar pusi tūkstoši balsu jau savāktas. Cerēsim, ka valdības augstākajos gaitēņos tomēr izdosies atrast dzirdīgas ausis!

Viedokļus uzklusēja Artūrs Ločmelis un Sanita Karavoičika

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Kā vērtējat faktu, ka studenti palikuši bez 500 eiro valsts atbalsta?

Saruna ar Baltinavas vidusskolas abiturienti

Sapņot nav aizliegts

Ingrīda Zinkovska

KITIJA KEIŠA mācās Baltinavas vidusskolas 12.klasē un, kā lielākā daļa abiturientu, sapņo par izlaidumu, - bez īpašām kaprīzēm, tomēr, lai tuvie un mīļie būtu kopā. Lai būtu, kā agrāk. Pandēmijas ierobežojumu dēļ viņa vēl nav saņēmusi arī novada domes Pateicību par brīvprātīgo darbu jauniešu dzīves organizēšanā, bet tic un cer, ka skaistie brīži viņas dzīvē pienāks.

Šis bija pēdējās skolas brīvdienas, mācoties vidusskolas 12.klasē. Kā tās pavadīji?

-Nekad nebiju domājusi, ka 12.klasē man būs brīvdienas kā visus šos 11 gadus, jo ierasti šajos datumos 12.klasēm notika gatavošanās angļu valodas eksāmenam. Tomēr, pateicoties šai situācijai, man bija iespēja brīvās dienās kārtīgi atpūsties, savākt visus pēdējos spēkus, lai ar svaigu cēlienu noslēgtu savu mācību gadu un vidusskolas periodu. Brīvdienas plānos iekļāvu gan izbraukumus un pastaigas svaigā gaisā, gan iemīļotā seriāla skatīšanos kopā ar draugu un arī kādas garšīgas picas gabaliņa apēšanu.

Kā šajā laikā sadzīvo ar Covid-19?

-Pandēmija vienmēr mani būs atstājusi garīgi dziļas un sāpīgas rētas. Mani 18 gandrīz pilnībā aizvadīti ierobežojumos, bez savas dzimšanas dienas ballītes, festivālu, iekārtoto koncertu, bez ilgi gaidītā Žetonu vakara, šķiet, arī bez savas 19 gadu dzimšanas dienas ar draugiem un radiem. Varu teikt, ka es nesadzīvoju ar Covid-19, kaut gan ievēroju visus piesardzības noteikumus, taču man nepārtraukti zūd ticība uz labāku iznākumu, jo tomēr jaunietim (piekritīs ikviens!) ir vajadzīga sabiedrība, pasākumi, ballītes. Bez tā nu nekur!

Mācību gada 1.semestra noslēgumā, apkopojot konkursa "Labākā liecība" rezultātus Baltinavas vidusskolā, 10.-12.klašu grupā bijī uzvarētāja. Par labām un teicamām sekmēm saņēmi arī Atzinības rakstu. Vai attālinātās mācības nav ietekmējušas mācību kvalitāti?

-Nē, šajā mācību gadā, salīdzinot ar iepriekšējo attālināto mācību pusgadu, esmu pieradinājusi sevi un iemācījusies pakārtot savu laiku gan darbam skolā, gan atpūtai. Attālinātās mācības devušas arī lielākas iespējas attīstīt tehnoloģiskās zināšanas, kā arī skolotāji vienmēr ir atsaucīgi un saprotoši, un uz jautājumiem atbild isā laika periodā, kas pricē, dod drošības sajūtu. Ja arī ko nesapratīsi, nebūsi viens, tev noteikti kāds palīdzēs. Tomēr attālinātais process ir ietekmējis manu pēctundu dziedāšanas aktivitāšu kvalitāti, jo dziedāt skolas, novada korī un ansambli attālināti nav iespējams.

Kuri no mācību priekšmetiem padodas labāk?

-Sprīežot pēc atzīmēm, man padodas ekonomika, literatūra, kulturoloģija, krievu valoda un ne sliktāk arī pārējie mācību priekšmeti. Kopš bērnības man tuva bijusi vizuālā māksla un mūzika, bet pašlaik vidusskolā palicis ir tikai mūzikas priekšmets, kurā liels uzsvars tiek likts uz dziedāšanu, kas ir mans jājamzirdziņš. Uzskatu, ka darbi skolā veicas labāk, kad tajos var ielikt radošumu, kas burtiski ievēl un aicina darīt savu darbu kvalitatīvāk un labāk, tādēļ vienmēr meklēju iespēju ielikt savu ideju/pieeju, kas rezultējās ar labākām sekmēm un lielāku pašizpratni.

Vai labi un teicami mācīsies jau kopš mazajām klasēm? Kas veicina labās sekmes?

-Jā, gandrīz visu savu mācību ceļu esmu apbalvota ar diplomiem par labām un teicamām sekmēm, kas stimulēja mani visus šos gadus. Paldies arī novadam, kas par katru nopelnīto vietu kādā no olimpiādēm gada beigās apbalvoja ar naudas balvu, tādēļ acinu arī citus mācīties un censties, jo prieka sajūta un gandarījums vienmēr paliks atmiņā.

Manas labās sekmes veicinājis ir arī mans raksturs, jo cenšos būt atbildīga un punktuāla, neatstāt darbus uz pēdējo brīdi un vēltīt tiem mazliet vairāk laika. Liels paldies arī skolotājiem, kuriem pieticis spēka no simts dažādām pusēm skaidrot vienu un to pašu, līdz neskaidrās ticis beidzot saprasts.

Ko esi paņēmusi līdzī pūrā no savas ģimenes - rakstura īpašības, aizraušanās?

-No ģimenes esmu paņēmusi visu to labāko. Manā bagāžā vienmēr atradīsies izpalīdzība, nepadošanās, patstāvība, mīlestība un ģimeniskās vērtības, jo mamma vienmēr bijusi mans atbalsts un palīdzības roka it visā, mana uzticības

persona.

Ar ko saistās nākotnes nodomi pēc vidusskolas absolvēšanas un kā šo sapni tuvini? Vai apmeklē kādus kursus, nodarbības ārpus skolas?

-Ārpuskolas nodarbībām neatliek laiks, ja vienīgi papildus konsultācijām priekšmetos, kas skata lietas dziļāk. Par nākotnes nodomiem pagaidām nav noteiktas atbildes, nāks laiks, tad jau redzēs. Vienu varu pateikt, ka sapņi dažreiz nav uz viena viņa kopā ar realitāti, bet tādēļ nav vērts pārdzīvot un skriet laikam pa priekšu. Viss nostāsies pareizās vietās, kad pienāks īstais laiks.

Esi starp tiem novada iedzīvotājiem, kuri izvirzīti Baltinavas novada Pateicībai par nesavtīgu ieguldījumu un brīvprātīgo darbu jauniešu dzīves organizēšanā. Pateicības rakstu vēl tikai saņēmsi, bet kādas bija izjūtas, šo faktu uzzinot?

-Jā, Pateicības rakstu diemžēl valsts ārkārtējās situācijas dēļ vēl neesmu saņēmusi, tāpat kā arī mana klasesbiedrene. Labas vēsts ziņnesis bija mana klases audzinātāja, kura ir domes deputāte. Tā bija negaidīta, bet ļoti patīkama ziņa, ka novads pamana jauniešus un viņu ieguldīto laiku un darbu.

Ar ko saistās brīvprātīgo darbs? Kādas ir spilgtākās atmiņas par to?

-Līdz Pateicības rakstam savu brīvprātīgo darbu neuzskatīju par ko sevišķi īpašu, vien ļāvos mirklim, sniedzot palīdzību, jau sākot ar tiem gadiem, kad piedalījās Baltinavas jauniešu dienas organizēšanā, kas atkārtojās vairākus gadus, zīmējot ar hennu neskaitāmiem cilvēkiem, arī Mazajā novada dienā pagājušajā gadā darot to pašu. Palīdzēju arī vairākos pasākumos, vadīju aktivitātes bērniem vasaras nometnēs. Sirdij tuvs moments, kas palicis prātā, bija Ziemassvētku dāvanu gatavošana pansionāta ļaudīm, kur veidojām kartiņas, rakstījām skaistus novēlījumus, sarūpējām saldumus. Ir svētīgi dāvat kādam savu darbu un likt saprast, ka kāds par viņu atceras. Brīvprātīgais darbs vienmēr manos uzskatos paliks kā nesavtīgs atpūtas un savu ideju īstenošanas prieks, jo tad tu tiec uzklaušs un spēj no tā gūt gandarījumu un lieliskas atmiņas. Tas neprasa daudz, ja vien tā ir tava aizraušanās.

Vai jauniešu sadarbība notiek arī tagad attālināti? Kādi ir tuvākie nākotnes plāni?

-Manuprāt, jauniešiem ir kļuvis mazliet garlaicīgi, jo sadarbības prasa kopā būšanu, tad tu spēj just gara virtojumu, un idejas rodas neizmērojamā ātrumā. Tomēr attālinātās tikšanās notiek. Piemēram, jauniešu forumā "Ar skatu nākotnē" uzklaušijām jaunas idejas, izteicām viedokļus un ierosinājimus nākotnei Balvu novadā jaunatnes jomā.

Pastāsti par savu klasi!

-Mana klase ir mazākā skolā, vien pieci cilvēki - četras meitenes un viens puisis. Klasē mācās arī vakarskolas sievietes, un kopumā mēs esam desmit. Ne maz, ne daudz, bet gribu teikt, ka mazumiņš vienmēr ir labāk, jo tad tu jūties saredzams un sadzirdams, arī stundā vieglāk mācīties, vismaz tā bija, kad stundas notika klātienē. Mums katram ir savs raksturs, katrs esam atšķirīgs, bet kopā - 12.klase.

Kas ir Tava labākā draudzene un kāpēc?

-Laikam jau cilvēks, kurš zina mani visilgāk - mamma. Agrāk neuzskatīju, ka mammas var būt labākās draudzenes, bet, pieaugot un gadiem ejot, neviena cita uzticamāka uz pasaules nav. Jā, var notikt vārdu apmaiņa un viedokļu nesakrītība, bet viens vienmēr piekāpsies, uzklaušis un sapratīs, un tas ir pats galvenais.

Kas spēj savīļņot līdz sirds dziļumiem?

-Pēc dabas esmu jūtīgs cilvēks, un mani spēj aizkustināt daudzas lietas un visdažādākās situācijas, tomēr līdz sirds dziļumiem aizkustina tuvie cilvēki, tos, kurus mīlu, viņu vārdi un siltums attiecībā pret mani, kas ļauj sirdij justies laimīgai un savijno to līdz pašiem dziļākajiem sirds kambariņiem.

Nodarbojies ar hennas tetovējumiem. Vai Tev pašai arī ir kāds tetovējums? Kā vērtē to, ja redzi kādu notetovētu "no galvas līdz kājām"?

-Agrāk, pirms ieguvu savu pirmo, cerams, ne pēdējo tetovējumu, nodarbojos aktīvi ar hennas zīmēšanu. Bija pat tādas nedēļas, kad gan es, gan mani draugi staigāja, noklāti ar melno un brūno hennas krāsu uz rokām un kājām. Tagad uz sava ķermeņa man ir mazs, bet redzams tetovējums. Nākotnē vēlos vēl, tas nav noslēpums. Mūsdienās mums ir katram

Kitija ar kaķi. No mājdzīvniekiem Kitijai ir tikai kaķi, jo viņai pašai šķiet, ka izjūt ar tiem līdzību.

Kitijas roku darbs. Hennas tetovējums uz draudzenes muguras.

sava izvēle, es nenosodu tos, kas pilnībā notetovē savu ķermeni. Tas nav dīvaini, vienkārši mēs to nemēdzam bieži redzēt, tādēļ tam pievēršam īpašu uzmanību. Tas ir katra paša lēmums.

Vai ir kāds mīļš mājdzīvnieks?

-Jā, manā dzīvē ir bijuši divi mājdzīvnieki, un tie abi ir kaķi. Es tos mīlu un pielīdzinu sev. Man ar tiem ir kopīgs raksturs, vismaz man tā šķiet, un mājās ar kaķi vienmēr jūtos drošāk.

Kādu iedomājies savu izlaidumu vidusskolā?

-Sapņot nav aizliegts, bet realitāte dažreiz ņem virsroku, kas itin nav kā bārbija rozā krāsā. Savu izlaidumu vienmēr vēlējos tādu, kurā satieku visus tos, kas man mīļi un tuvi, tos, kas tālu no manis, un tos, kas tepat, bet izlaidumā ir visi kopā. Tad ir laime! Tad ir neizmērojams prieks! Vēlos, lai izlaidums šogad notiktu un netiktu atcelts kā viss pārējais, par ko biju tik ilgi sapņojusi un nepaspējusi piepildīt. Ceru, ka šī vēlme nonāks līdz augstākajiem spēkiem, un visas Latvijas jauniešiem, tostarp arī man, notiks izlaidums, lai kāds tas būtu, bez nu jau īpašām kaprīzēm, bet būtu...

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Kaņepju šķirnes ceļā godā

Ko pārdod miligramos, tas maksā dārgi

Maruta Sprudzāne

Latvijai ir vēl viena sava reģistrēta kaņepju šķirne. Valsts augu aizsardzības dienests pieņēma lēmumu par sējas kaņepju šķirnes "Pūriņi" iekļaušanu Latvijas augu šķirņu katalogā. Pozitīvais rezultāts sasniegts, pateicoties zinātnieces Venerandas Stramkales ilggadējam un rūpīgam darbam, kā arī Latvijas Industriālo kaņepju asociācijas sniegtajam atbalstam kaņepju šķirnes reģistrācijas procesā.

Interesants un arī sarežģīts augs

Latvijas ainavā arvien biežāk parādās kaņepju lauki. Ne velti Eiropas Inovāciju partnerības rīkotajā konferencē kaņepes raksturoja kā pārliecinošu Latvijas nākotnes produktu, bet šī auga lolotājus nosauca par celmlaužiem gan tiešā, gan pārnēstā nozīmē. Jo, lūk, zemnieku saimniecības "Lojas" saimnieku Mareku Bērziņu bieži redz ekskavatorā, ar ko viņš lauz celmus, atjaunojot meliorācijas sistēmas un sakārtojot platības sējai. Vēl pēc laika, kad novāks apaugums, platībā redzami jau kaņepju stiebrī. Celmlauzis ir arī Industriālo kaņepju audzētāju asociācija, kas sadarbojas ar Zemkopības ministriju un *lauž ceļu* likumdošanā.

Runājot par kaņepēm, daudzi mēdz pasmaidīt un atceras kaņepju skandālu Latgalē, kad policija nogrieza pensionāres mazdārziņā augušās kaņepes. Vēl pēc laika izskanēja ziņa, ka nedrīkst tirgot no kaņepēm sagatavoto tēju. Notiek interesantas lietas, jo daudz kas, kā atzīst Zemkopības ministrijas parlamentārais sekretārs JĀNIS GRASBERGS, nav sakārtots. Tāpēc ir jāskaidro un jāstāsta par šī auga plašo pielietojumu, lai radītu izpratni sabiedrībai, un, protams, jādalās arī kaņepju audzēšanas un sēklu ieguves noslēpumiem. "Jaunajā plānošanas periodā jāizmanto visi iespējamie rīki, lai šo nozari izvērstu un iekarotu. Latvijai šajā ziņā jau ir labas tradīcijas. Tāpēc svarīgi paskatīties, kas jau ir paveikts, būt laimīgiem par to un iet uz priekšu," teica J.Grasbergs.

Kaņepes ir interesants augs jau tāpēc vien, ka ir visai sarežģīts. Proti, tam ir vairākas sadaļas, - tas ir šķiedraugs, sēklas eļļas augs, arī proteīnaugs, jo zemniekiem maksā platību maksājumus, bet ir vēl citu pielietojumu jomas kā pārtika, kosmētika, medicīna. Ne velti saka, - viss, ko var pārdot miligramos, ir visdārgākais bizness.

Mūsējās ir zelta vērtē

Ceļš uz Latvijā audzējamo šķirņu atzišanu bijis visai garš un arī pagrūts. Konferencē pieredzē dalījās Agroresursu un ekonomikas institūta vadošā pētniece ARTA KRONBERGA. Kādu laiku vienīgā šķirne sēklu ieguvei Latvijā bija tikai selekcionētā "Finola". Taču jau izsenis audzētāji bija pazinuši arī citas, jautājums tikai - kā tās legalizēt. Turklāt projekta autoru vēlme bija izziņāt, kā audzēt sēklas kaņepes bioloģiskās lauksaimniecības jomā. Tāpēc pētījumā pirms trim gadiem iekļāva vairākas šķirnes un izvēlējās bioloģiskajai jomai atbilstošas audzēšanas tehnoloģijas. Pētnieces secinājums tagad ir, ka Latvija Eiropas mērogā unikāla ar to, ka ir saglabāta kaņepju audzēšanas kultūra, jo daudzi iedzīvotāji savās lauku sētās gadu desmitiem audzējuši un joprojām audzē kaņepes. Turklāt augs laika gaitā pielāgojies klimatiskajiem apstākļiem un izceļas ar labām pārtikas īpašībām. Vadošā pētniece uzsver, ka citās valstīs šādu kaņepju vairs nav, tādēļ mūsējās ir zelta vērtē. Kaņepju šķirne "Adzelvieši" saglabājusies līdz mūsdienām no senākiem laikiem un to Latvijā reģistrēja pirmo. Ne velti to dēvē par vecmāmiņu šķirni senās atpazīstamības dēļ, un tā ir Latvijas nacionālā bagātība. Aizvadītajā gadā reģistrēja arī šķirni "Pūriņi". Ko nozīmē šādu šķirņu reģistrācija? Piešķirot tām oficiālo statusu, zemnieki var iegādāties šo sēklas materiālu. Taču tās ir tikai vietējās Latvijas šķirnes, kas neatbilst mūsdienu šķirņu prasībām, toties izceļas ar ļoti daudzām labām īpašībām. Nosacījums vēl tāds, ka tās drīkst audzēt un sēklu brīvi iegādāties tikai Latvijas teritorijā. *Celmlaužu* ieguvums arī tas, ka lauksaimnieki, kuri audzē

Foto - no personīgā arhīva

Latvijas kaņepes, var saņemt platību maksājumus. Šīm šķirnēm ir atvieglināta sēklaudzēšanas reģistrācijas procedūra un limitēts sēklu pārdošanas daudzums, kas kopā ir 12 tonnas. Iespējams, reģistrācijas procesu kādreiz izies vēl viena Latvijas šķirne - kaņepes "Sidrabi".

Izturīga klimata apstākļos

Iepazīstot Latvijas laukus, pētniece atklājusi, ka patiesībā Latvijas kaņepju šķirņu ir vēl vairāk, ne tikai nosauktās divas oficiāli reģistrētās. Pētījumā bija svarīgi saprast, kādas ir Latvijas kaņepju šķirņu priekšrocības salīdzinājumā ar "Finolu", kas ir vienīgā šķirne sēklu iegūšanai Ziemeļu valstīs.

Ne velti saka, ka lauksaimniekiem katrs gads ir citādāks. 2018.gads palicis vēsturē kā izteikti sauss, ar maz nokrišņiem, kas iespaidoja arī kaņepju ražu. Daudzi priecējās par pērnā - 2020. - gada labo ražu, kas graudaudzētājiem bija rekordražas gads, taču Priekuļu pusē to atceras kā ne visai izdevušos. 8.jūnijā pāri gāja milzīgs negaiss, un tā epicentrs ar krusu nopostīja tieši kaņepju izmēģinājumus. Kā par brīnumu, augi pēc laika tomēr *savācās* un deva arī ražu, apliecinot Latvijas šķirņu izturību. Arta Kronberga priecējās, ka trīs gadu izmēģinājuma projekts ļāva veikt daudzās analīzes, kas maksā ievērojamas finanses. Svarīgs jautājums, kā tad ir ar kaņepju narkotisko pusi, kas ir tā saucamais THC. Pētījuma rezultāti liecināja, ka šķirnes pēc THC satura var iedalīt trīs grupās. Garstiebrainajās šķiedras tipa kaņepēs THC saturs bija ārkārtīgi zems, Latvijas izcelsmes kaņepēs tas uzrādīja 5 līdz 10 reizes mazāku saturu par pieļaujamo normu, savukārt šķirnei "Finola" THC saturs atbilda limitētajai normai, kāda drīkst būt.

Var jautāt, vai Latvijas tagad oficiāli reģistrētās kaņepju šķirnes, kas nav ne selekcionētas, ne uzlabotas, var būt līdzvērtīgas selekcionētajām "Finola" kaņepēm? Pētniece uzsver, ka kaņepju audzēšana pieprasa labu augsni un *ēdināšanu*. Kur augsnes auglības rādītāji nav paši augstākie, kā tas ir arī Priekuļos, bioloģiskā lauka kaņepēm ražība bija vismaz trīs reizes zemāka, salīdzinot ar konvencionālā lauka ražu. Taču abas Latvijas šķirnes tomēr uzrādīja līdzvērtīgu ražību "Finolai". Atsevišķos gados sēklu ražas rādītāji pat pārsnieguši "Finolu". Secinājums arī tāds, ka visām šīm šķirnēm ir atbilstošs augu garums, lai tās audzētu tieši sēklu ražas ieguvei.

Milzīgs potenciāls

Par kaņepju sēklām, bioloģiski aktīvām vielām un to ietekmi uz veselību plaši stāstīja Rīgas Stradiņa universitātes profesore,

Ēdamlietu daudzveidība

- Senatnē ļaudis kaņepes izmantoja daudzveidīgāk nekā mūsdienās - kā taukvielu, piedevu dažādiem ēdieniem (kartupeļiem, zirņiem, pupiņām, biežpienam, konditorejas izstrādājumiem), gan arī piena vietā. Sagrūstas kaņepju sēklas atjaucot ar ūdeni un izkāšot, iegūst baltu, pienam līdzīgu šķidrumu, kas ir ļoti ieteicams bērniem, kuri nevar lietot govs un sojas pienu.

- Ļoti vērtīgas ir sēkliņas, jo tajās daudz savienojumu, kas veicina sirds veselību. Tajās vērtīgs ir viss - gan olbaltumvielām bagātais kodoliņš, gan kraukšķīgais apvalks, kas ir bagāts šķiedrvielu avots. Organismam vērtīgākas būs nelobītas, smalcinātas sēklas. Bet sēklu piedāvājums ļoti plašs - neapstrādātas, lobītas, pārvērstas eļļā un proteīna pulverī. Visi veidi ir labi.

- Eļļu iesaka lietot pa vienai ēdamkarotei dienā. Kā salātu mērci vai vienkārši pievienot ēdieniem (jogurtiem, putrām, sulām, makaroniem), lai palielinātu to uzturvielu daudzumu. Var lietot arī ārēji ādas mitrināšanai.

dietoloģe LAILA MEIJA. Arī viņa uzsvēra, ka kaņepes ir unikāls augs, un jau izsenis cilvēki ir pratuši izmantot visas auga daļas, ieskaitot arī psihoaktīvās vielas. Kaņepēm ir milzīga sakņu sistēma, un tās veicina augsnes attīrīšanu no smagajiem metāliem, bet lapu daļa satur simtiem vērtīgu vielu. Sēkliņas satur daudz tauku, īpaši neaizstājamās taukskābes un citas polinepiesātinātās taukskābes. Ievēribas cienīgs ir fakts, ka kaņepju sēklās Omega 6 taukskābju (linolskābe) attiecība pret Omega 3 taukskābēm (alfa-linolēnskābe) veicina veselību, proti, tā ir ideāla proporcija. Tāpēc uzskata par vēlamu hronisku slimību riska samazināšanai, lai neņemantotu hipertensiju, kardiovaskulārās slimības, diabētu, artrītu un vēzi. Sēklas varētu palīdzēt samazināt sirdslēkmju un infarkta risku. Pētījumi liecina, ja uzturu bagātina ar kaņepju sēklām, var uzlabot kopējā holesterīna rādītājus un pieaug tā saucamais labā, augsta blīvuma holesterīna līmenis asinīs. Ņemot vērā visu labo, ko satur kaņepju sēklās esošā eļļa, grēks būtu to neizmantojot kāda kāruma pagatavošanai. Arstes secinājums: "Kaņepju potenciāls ir milzīgs, lai gan pētījumu līdz šim ir visai maz."

Der zināt!

Ir divas lielas grupas: Indijas kaņepe un sējas kaņepe. Tās ir radnieciskas. Ja runā par narkotisko pusi, kas ir saucamais THC, tas pamatā atrodams Indijas kaņepē, nevis sējas kaņepē. Turklāt, audzējot sējas kaņepi, ir stingri noteikumi, cik daudz TCH tur drīkst būt, un tas ir ļoti, ļoti minimāls procents.

* Sākums 2.lpp.

Jauniešu forums

Nākotnē sapņi pārvērtīsies realitātē

Rugājiešiem ideju netrūkst

Forumā sākumā tā dalībnieki katrs sava novada darba grupā izanalizēja esošo situāciju novadā, labās prakses piemērus, pieejamos resursus un gaidāmos izaicinājumus, kā arī izstrādāja jaunus priekšlikumus, ko piedāvāt turpmākajai apspriešanai tematiskajās grupās. Arī Rugāju novada darba grupā, ko vadīja jauniešu centra vadītāja Līga Kravale, noritēja spraigs darbs. Jaunieši puda pārliecību, ka palīgu viņu dzīves kvalitātes nodrošināšanai Rugāju novadā netrūkst – tie ir jauniešu centra darbinieki, skolotāji, karjeras konsultanti, jaunie uzņēmēji, veselības aprūpes speciālisti, nevalstiskās organizācijas, sporta treneri u.c. speciālisti. Novada jauniešiem ir daudz neformālās izglītības iespēju - darbojas interešu pulciņi, jauniešu centrs, notiek sporta treniņi, vasaras nometnes, ir iespēja iesaistīties Jaunsardzes un Vanadzēnu organizācijās, Mazpulkos, apmaiņas projektos utt. Savukārt kā iespējamus finansējuma avotus savām turpmākajām aktivitātēm rugājieši minēja pašvaldības budžetu, ziedotājus un Eiropas projektu finansējumu. Jaunieši uzskata, ka abos novada pagastos ir izveidota laba infrastruktūra viņu dzīves kvalitātes nodrošināšanai. Tie ir: pirms trim gadiem renovētais jauniešu centrs, sporta centrs, stadions, hokeja laukums, pastaigu taka, bibliotēka, Lazdukalna saietu nams un Rugāju tautas nams, karjeras un kompetenču centrs, kā arī daudzas citas vietas, kur jaunā paaudze var saturīgi pavadīt brīvo laiku un pilnveidot savus talantus. Rugāju jauniešiem sniegta lieliska iespēja līdzdarbībai un neformālās izglītības iegūšanai. Skolā izveidotas skolēnu pašpārvaldes, darbojas interešu izglītības pulciņi, ir iespēja piedalīties projektos "Pumpurs", "Proti un dari", "Dzīvo vesels", karjeras kompetenču projektā, kā arī "Erasmus+" programmās, tradicionālajā pasākumā "Kopā roku rokā", kā arī daudzas citas iespējas.

Rugāju novada jaunieši nekautrējās rosināt arī jaunas idejas īstenošanai kopīgajā Balvu novadā. Viņi vēlas izveidot novada jauniešu domi, apzināt pieaugušos jauniešus un iesaistīt viņus aktivitātēs, izstrādāt un realizēt pašvaldības finansētus jauniešu iniciatīvu projektus utt. Viņi vēlas organizēt regulāras jaunatnes līderu tikšanās un pieredzes apmaiņas braucienus, atklātos debašu klubus, pasākumu "Kafijas pauze ar politiķiem". Rugājieši uzskata, ka viens no galvenajiem izaicinājumiem būs jauniešu motivācijas trūkuma pārvarēšana un aizbraukšu jauniešu atgriešana novadā, pieaugušo jauniešu piesaiste, arī brīvprātīgā darba iespēju uzlabošana. Šim tematam novada jaunieši pievērsās īpaši. Lai gan novadā ir izstrādāts brīvprātīgā darba nolikums, tajā iesaistīt jauniešus un organizācijas, kas viņus vēlētos uzņemt, joprojām ir problemātiski. Darba grupas dalībnieki uzvēra, ka brīvprātīgie aktīvāk jāiesaista vasaras nometņu plānošanā un organizēšanā, viņu darbs biežāk jāizmanto, rīkojot kultūras un sporta pasākumus. Nākotnē rugājieši vēlētos iedrošināt iestāžu vadītājus piesaistīt brīvprātīgos, izveidot kopīgu jaunā Balvu novada brīvprātīgā darba sistēmu, kā arī iesaistīties sociālajā palīdzībā senioriem. Novada jaunieši uzskata, ka joprojām trūkst informācijas par brīvprātīgā darba iespējām, ir jāmazina birokrātija šajā jomā un jāpārvar jauniešu kūtums. Rugājieši sagatavoja priekšlikumus arī uzņēmējdarbības attīstībai. Viņi vēlējas rosināt skolēnus aktīvāk piedalīties Ēnu dienās, rīkot regulāras tikšanās ar uzņēmējiem, aicināt pašvaldību radīt vairāk skolēnu vasaras darbavietu, izveidot sadarbību ar biznesa inkubatoru, izmantot apmācību iespējas jaunajiem uzņēmējiem, aicināt uzņēmējus dalīties labās prakses pieredzes stāstos.

Jāuzticas un jāļauj darīt pašiem

Forumā turpinājumā dalībnieki ģenerēja idejas, sadalījušies sešās tematiskajās darba grupās: "Jauniešu līdzdalība", "Brīvprātīgais darbs", "Neformālā izglītība", "Izklaide un sports", "Uzņēmējdarbība", kā arī "Drošība un dzīves kvalitāte". Darba grupā "Jauniešu līdzdalība", Agneses Puļčas vadībā, foruma dalībnieki ne tikai pārrunāja līdzšinējos sasniegumus, bet daudz sprieda par izaicinājumiem, kas gaidāmi nākotnē. Viens no tiem ir pieaugušo jauniešu aktīvāka iesaistīšana gan jauniešu centru darbā, gan citās aktivitātēs. Izskanēja doma vairāk pievērsties jauniešu informēšanai, izmantojot sociālos tīklus, vispirms izpēt, kurus no tiem viņi lieto visbiežāk. Viens no izaicinājumiem ir jauniešu trūkums, jo liela daļa pēc skolas pamet novadu. Nereti trūkst motivācijas, pietrūkst sadarbības ar iestādēm, bieži vien viņi netiek sadzirdēti, viņiem neuzticas. Izaicinājums ir finansējuma, arī sponsoru piesaistīšana, kā arī mobilitātes jeb transporta problēmas. Darba grupas dalībniece, Ziemeļlatgales partnerības speciāliste IEVA LEIŠAVNIECE nāca klajā ar ideju, kā iedrošināt un motivēt darboties jauniešus, kuri

ir intraverti, kautrīgi un baidās publiski paust savas idejas. Viņa ieteica izveidot ideju portālu, kurā varētu izteikt priekšlikumus anonīmi: "Daži baidās paust savas idejas, jo diemžēl mūsu sabiedrībā valda liela neiecietība pret citādāko. Šiem jauniešiem varbūt ir ļoti labas idejas, bet viņi uztraucas par nosodījumu. Jāatstāj jauniešiem iespēja palikt anonīmam. Protams, viņš var arī parakstīties, lai visi zina, ka tā ir viņa ideja. Bet jauniešiem ir jāļauj izvēlēties - piedzīvot savu zvaigžņu stundu vai nē." Tāpat viņa rosināja motivēt jauniešus ar taustāmām balvām, ne tikai ar iespēju kļūt par Gada jauniešu, jo daudzi šo godu nemaz nevēlas. Darba grupas dalībnieku pārmetumi tika vēlti arī daļai pedagogu, kuri neatbalsta jauniešu neformālo izglītību un citas brīvā laika aktivitātes. Izskanēja arī viedoklis, ka piedalīšanās aktivitātēs veicina paša jaunieša personīgo izaugsmi - tas ir viņa ieguvums, tāpēc materiālās balvas nav nepieciešamas. Savukārt Baltinavas novada pārstāvis rosināja ļaut jauniešiem vairāk darīt pašiem, jo tā ir lieliska sajūta, kad tev uzticas. Vairāki grupas dalībnieki uzvēra, ka jauniešiem ir jāuzticas, jāļauj arī kļūdīties, lai viņiem neuzdā motivācija kaut ko darīt. "Kaut vai krāsot sienas. Nezinu, kāpēc to neļauj? Nu, nesanāks, nokrāsos vēlreiz," sprieda Santa Bērziņa. Tāpat jāļauj jauniešiem pašiem izvēlēties laiku, vietu un cilvēkus, ko viņi savās aktivitātēs un pasākumos grib redzēt.

Spraigas diskusijas izvērtās ap to, kā iesaistīt mazāk aktīvos jauniešus. Izskanēja viedoklis, ka liela loma ir draugiem, kuri paši darbojas un iesaista pārējos. Nereti, vienreiz pamēģinot piedalīties, jaunieši turpina to darīt arī turpmāk. I.Leišavniece pārliecināta, ka ir jāpanāk, lai pašvaldība sadzird jauniešu domas un ņem tās vērā. Savukārt A.Puļča puda ideju rīkot projektu naktis, lai neparastā un atraktīvā veidā izglītotu jauniešus par iniciatīvu projektiem, kuros iesaistīties daudzi vienkārši baidās. Netrūka arī citu ideju, kā organizēt jauniešu līdzdalību, piemēram, ļaut viņiem patstāvīgi rīkot pasākumus, motivēt viņus, rīkojot akcijas, forumus, pieredzes apmaiņas pasākumus, atrast līderus katrā vecuma grupā, izveidot jauniešu domi, rīkot debašu

Forums tiešsaistē. Par katru no apspriestajām tēmām jaunieši aizpildīja aptaujas anketas, atbildot uz jautājumiem: kurās jauniešu līdzdalības aktivitātēs vēlētos iesaistīties; vai vēlētos būt uzņēmējs Balvu novadā utt.?

kluba sanāksmes, diskusiju vakarus par noteiktām tēmām, piedalīties politiķu sēdēs, ļaut viņiem organizēt pašu darinātu preču tirdziņus, organizēt labdarības akcijas, informēšanai aktīvāk izmantot sociālos tīklus, rīkot kopīgas visu skolu pašpārvalžu sanāksmes utt. Tāpat jauniešiem jānodrošina reāli ietekmēt pašvaldības budžeta jautājumu izlemšanu.

Noslēdzoties tematisko grupu diskusijām, katrā no tām prezentēja pārējiem savu darbu. Rezumējot dienas veikumu, Viļakas Jauniešu iniciatīvu centra vadītāja, foruma krustmāte Madara Jeromāne atgādināja, ka vēl nekas nav beidzies un darbs turpinās. Forumam "Ar skatu nākotnē" sekos izstrādāto ideju papildināšana, tad jaunatnes konference "Atpakaļ nākotnē", tā izstrādātā dokumenta papildināšana un pilnveidošana, kas noslēgsies ar jaunajai lēmējvarai iesniegto jaunatnes politikas plānošanas dokumentu 2021. – 2027. gadam.

Darba grupu prezentācijas

"Brīvprātīgais darbs" prezentācijā izskanēja labās prakses piemēri, iespēju un izaicinājumu uzskaitījums, kā arī idejas turpmākajam darbam. Interesantākās no tām bija izveidot kopīgu novada brīvprātīgā darba sistēmu, kā arī stundu uzskaites programmu, izsniegt jauniešiem sertifikātus par paveikto brīvprātīgo darbu, ko varētu pievienot saviem CV, kā arī sumināt labākos brīvprātīgā darba veicējus ar Goda rakstiem un Gada jaunieša titulu. Jaunieši vēlas palīdzēt vientuļiem cilvēkiem, reizi mēnesī organizēt koncertus sociālās aprūpes iestādēs, iesaistīt Eiropas un vietējos brīvprātīgos dažādās aktivitātēs, kas iepriecinātu cilvēkus ar īpašām vajadzībām. Brīvprātīgo darbu vairāk jāizmanto kultūras pasākumu organizēšanā un vadīšanā. Savukārt izaicinājums ir pārvarēt jauniešu bailes iesaistīties brīvprātīgajā darbā. Darba grupas dalībnieki rosināja turpināt Eiropas brīvprātīgo iesaistīšanu jauniešu darbā, arī mācību stundu vadīšanā, savas zemes, kultūras parādīšanā, kā arī viņu iesaistīšanu nevalstisko organizāciju darbā. Vajadzētu vairāk informēt, ka novadā strādā Eiropas brīvprātīgie, stāstīt, ko viņi dara, kā arī informēt par iespēju vietējiem jauniešiem doties uz citām valstīm veikt brīvprātīgo darbu. Kā izaicinājums darba grupas dalībnieki minēja vietējo jauniešu bailes sazināties svešvalodā, kā arī to, ka Eiropas brīvprātīgajiem ir grūti atrast interesantas brīvā laika pavadīšanas iespējas ārpus darba laika. Izskanēja priekšlikums iesaistīt viņus vietējo pašdarbības kolektīvu darbā.

"Neformālā izglītība" prezentācijā izskanēja vairāki ierosinājumi, kas pārņemti no līdzšinējās četru novadu pieredzes. Piemēram, turpināt Viļakas novadā rīkoto erudīcijas spēli "Nāc un piedalies!", Rugāju novada vasaras nometnes bērniem ar īpašām vajadzībām, kā arī balveniešu pasākumu "Kafija ar politiķiem" un Baltinavas jauniešu sadarbību ar sociālajiem partneriem. Ir jāturpina organizēt ekskursijas, jauniešu forumus, brīvprātīgo darbu, starptautiskās jauniešu dienas un meistarklases. Jaunajā novadā jaunieši vēlētos organizēt līderu tikšanās, izveidot jauniešu uzticības tālruni, ieviest improvizācijas pasākumus, kas mācītu jauniešiem brīvāk justies auditorijas priekšā, rīkot gidu apmācības kursus, popularizēt jaunsgarņu kustību, rīkot netradicionālus tematiskos pasākumus par izglītojošām tēmām utt.

"Izklaide un sports" prezentācijā izskanēja vēlme pašu spēkiem organizēt *Ghetto Games* novadā, brīvdabas kino vakarus estrādēs. Vajag izstrādāt pašvaldības finansētus jauniešu projektus, organizēt profesionālas orientācijas pasākumus skolu pabeigušiem jauniešiem, tiešsaistes pasākumus, starpnovadu spēles. Lielu atbalstu ieguva mūzikas festivāla "Osvalds" atjaunošana. Jaunieši vēlas rīkot starpnovadu pasākumus, simulāciju spēles, lūgt pašvaldību attīstīt ziemas sporta veidu iespējas un rīkot sporta festivālus ar mūziku un dejām. Kā vienu no izaicinājumiem prezentācijā minēja to, ka pasākumus jauniešiem rīko pieaugušie nepainterēsējoties, ko paši jaunieši gribētu. Līdz ar to viņiem zūd interese tos apmeklēt.

"Uzņēmējdarbība" prezentācijā izskanēja tādas idejas kā: turpināt projektu konkursu jaunajiem uzņēmējiem, izveidot pasākumus, kas ļautu dažādu nozaru uzņēmējiem dalīties pieredzē, visās skolās izveidot skolēnu mācību uzņēmumus (SMU) un organizēt novadā SMU tirdziņus, paplašināt skolēnu vasaras darba iespējas. Pašvaldība kopā ar jauniešiem varētu apspriest stipendiju sistēmas izveidi. Savukārt izaicinājumi ir: jauniešiem trūkst iespēju izmēģināt iecerēto profesiju ārpus Ēnu dienām, birokrātijas dēļ uzņēmēji nevēlas piesaistīt jauniešus, bet jaunieši baidās izkāpt no savas komforta zonas un piedzīvot neveiksmi.

"Drošība un dzīves kvalitāte" secināja, ka vēlētos organizēt reproduktīvās veselības un veselīga dzīvesveida aktivitātes, kā arī vairāk uzzināt par alkohola un tabakas izstrādājumu ietekmi, kā arī kā mazināt Covid krīzes ietekmi uz mentālo veselību. Izaicinājumi: atkarīgo jauniešu sasniegšana, jauniešu centrā nepieciešams štata psihologs, pie kura vērsties pēc padoma un palīdzības. Nepieciešama arī dažādu azartspēļu atkarību mazināšanas skaidrošana, kibernetikas apmācība un cilvēku tirdzniecības risku skaidrošana.

Aizvada metodisko konferenci

Skolotāji dalās pieredzē un mācās radošā domnīcā

Zinaida Logina

Balvu novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes un Balvu Valsts ģimnāzijas rīkotā metodiskā konference “Mūsu spēks ir mūsu skolotāji: attālinātās mācības no izaicinājuma līdz pieredzes stāstam” attālināti pulcēja vairāk nekā divsimt pedagogu.

Velta spēka vārdus

Balvu novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja INTA KAĻVA konferences dalībniekiem teica spēka vārdus, sakot, ka visa pamatā ir zināšanas un stipra veselība, bet skolotāji to papildina vēl ar centību, radošumu un prieku. Tuviem un tāliem konferences dalībniekiem viņa vēlēja radošu, pozitīvu un labām atziņām bagātu dienu. Viņa neslēpa, ka šobrīd visvairāk pietrūkst klātienē saņemta smaida, acu skatiena, ikdienas čalu skolās. Skolotājus sveica arī baltinavieši un Rugāju novada izglītības pārvaldes vadītāja BIRUTA BERKOLDE. “Ir grūti pārvērtēt skolotāju lomu un ietekmi. Viņi ir nākotnes sabiedrības veidošanas atslēga,” teica B. Berkolde, piebilstot, ka skolotājs ir un būs visvērtīgākais paraugmodelis savam skolēnam. Balvu Valsts ģimnāzijas direktore INESE PAIDERE uzsvēra sadarbības nozīmīgumu, jo bez tās izdzīvot izglītības jomā nav iespējams: “Ja skolotāji viens no otra šodien aizgūs kādu metodi, tas būs ieguvums visiem, jo bieži vien pašiem radīt ko jaunu prasa ilgas darba stundas.” Viņa aicināja nenolikt malā sarpus un ticēt, ka visi varēs satikties klātienē un skolēni atgriezties klasēs. “Savu dienu veido tā, lai būtu viegli. Dzīvo ar prieku. No rīta piecēloties, pajautā sev - kāds gadalaiks ir manā dvēselē? Būsim pietiekami pieauguši, lai godīgi pateiktu: es neskriešu tikai tāpēc, ka visi skrien. Es negaudīšos tikai tāpēc, ka citi vaimanā. Es esmu laimīgs šeit un tagad, bet, ja kāds uzskata, ka tas nav pareizi, tā ir viņa darišana,” tā konferences dalībniekus iedvesmoja tās organizatori.

Iepazīstina ar pieredzes stāstiem

Skolotāji devās strādāt un dalīties ar saviem pieredzes stāstiem septiņās darba grupās. Tās bija valodu mācības joma, sociālā un pilsoniskā, kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību joma, dabaszinātņu, matemātikas, veselības, drošības, fiziskās aktivitātes un tehnoloģiju, kā arī sākumskolas skolotāju mācību jomas. Rugāju novada vidusskolas skolotāja Sanita Ciukora pastāstīja par gadskārtu kalendāra veidošanu 7. klasēm: “Attālinātais darbs mums visiem ir gan izaicinājums, gan pieredzes laiks. Gribējās, lai skolēni ir ne tikai vērotāji, bet darbotos arī paši. Šis bija sadarbības projekts, kurā iesaistījām arī vecākus un citus līdzcilvēkus.” Viņa uzsvēra, ka jau sākumā ir svarīgi izvirzīt mērķi, un šoreiz tas bija kopīgi veidots gadskārtu kalendārs, kura vieta būs klasē pie sienas gan kā uzskates līdzeklim, gan kā mācību materiāls un arī dekors. Tilžas vidusskolas skolotāja Inta Slišāne dalījās pieredzē par iespējām, jautājumiem un risinājumiem, kādi rodas attālinātajās mācībās valodu jomā, bet Liene Karole atklāja valodas apguves metodikas inovatīvos aspektus. Tilžas vidusskolas skolotāja Inese Daukste dalījās pieredzē, kā skolēniem iemācīt teātra mākslu tā, lai viņiem pazustu bailes uzstāties publikas priekšā, lai skolēni labāk iepazītu sevi un citus. “Visi, ko tu dari teātra mākslā, ir pareizi. Tā ir tava izvēle, tā ir tava brīvība un tavs radošums,” uzsvēra I. Daukste. Rugāju novada vidusskolas vizuālās mākslas skolotāja Iveta Useniece runāja par to, kā tiešaistes stundās labāk iemācīt mākslu, Bērzpils vidusskolas skolotāja Jolanta Dundeniece atklāja, kādi darbi top mākslas pulciņā. Interesantas idejas varēja aizgūt no Balvu Valsts ģimnāzijas sporta skolotājiem, kuri rādīja, kā veikt orientēšanos un citas veselīgas aktivitātes mācību stundās. Pēc darba grupās skolotāji atkal sapulcējās vienkop, lai parunātu ne tikai par darbu, bet arī par brīvo laiku.

Atpūta nepieciešama ikvienam, arī skolotājam

Latvijas Universitātes Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes lektore ĒRIKA LANKA aicināja uz radošo domnīcu “Skolotāja brīvais laiks kā vērtība: vai tālu līdz pozitīvam tēlam”. Savu lekciju viņa sāka ar vārdiem, ka perfekcionisms nogalina dzīvesprieku: “Visu izdarīt nekad nav iespējams, tāpēc nevajadzētu nedēļas nogalē kļūt par skolas mēbeli vai strādāt visu nakti līdz pieciem rītā. Arī skolotājam nepieciešama atpūta, pat iespēja paslinkot. Sarunas mērķis ir noskaidrot, kāda nozīme ir skolotāja brīvajam laikam kā

vērtībai un viņa pozitīvajam (arī vizuālajam) tēlam, runas manierei un spējai orientēties mūsdienu reālās sadarbībā ar skolēniem. Mēs visi, bet īpaši skolotāji, piekopjam interesantus attiecību modeļus starp darbu un brīvo laiku.” Viņa aicināja ikvienu padomāt, vai nav tā, ka darba lietas tiek kārtotas arī brīvdienās, darbs *stiepts* uz mājām, laiku ģimenei atņem garas telefonsarunas par un ap darbu. Jāprot pateikt ‘nē’ darba lietām, kad darbdiena ir galā. Jāprot novilgt striktu laika robežu. Uzrunāti skolotāji godīgi atzina, ka līdz galam tas nav izdevies. “Jāprot strikti nodalīt algoto darbu, darbu mājāsaimniecībā un brīvprātīgo darbu. Jāpadomā, vai, darot brīvprātīgo darbu, mēs atpūšamies, vai nogurstam? Nogurstam fiziski vai emocionāli?” lektore aicināja ikvienu padomāt un pašiem sev pēc iespējas godīgāk atbildēt uz šiem jautājumiem. Zināšanas un prasmes var tikt devalvētas vien tāpēc, ka skolotājs ir nikns, dusmīgs, viegli aizkaitināms. Tiklīdz tu ej uz darbu, kuru ienisti, tas parādās kā identitātes traucējums. Cilvēks jūtas kā pazudis tulkojumā. Piemēram, cilvēks cep tortes un jūtas pilnīgi laimīgs, bet, aizejot uz skolu, īsti nevar atrast sevi. Mēs zinām, ka pārgurušu skolotāju bērni kaitina. Savukārt smaidīga skolotāja pretī saņems skolēnu smaidus.

Aicina izveidot baudu apli

Lektore Ērika Lanka atgādināja svarīgākās vērtības: idejas, kas lido gaisā, emocionālā pārliecība, kas vada rīcību, kultūrā veidotā un mantotā pieredze par optimālāko dzīves/ izdzīvošanas variantu. Arī tikumus: vērtību paradumi, kas vada rīcību, rakstura īpašības, kultūrā izstrādātā un mantotā labā/ morālā pieredze. “Es, piemēram, varu zināt, ka jāatdod parādi. Bet neatdodu. Tikai tie cilvēki, kuri savā rīcībā pauž vērtības, ir tikumīgi cilvēki. Skolotājam jāatceras, ka viņš ir vērtība un viņa brīvais laiks arī ir vērtība,” atgādināja lektore. Viņa aicināja paņemt baltu papīra lapu un uzzīmēt savu baudu apli, ierakstot tajā hobijs un visu, kas ikdienā sagādā prieku.

Svarīgs arī pašmenedžments

“Brīvajā laikā mēs satiekam sevi kā vērtību, ļaujot darīt to, ko vēlas dvēsele un sirds. Tā mēs restartējamies, jo nevaram tikai dot un dot. Tā var ļoti ātri iztukšoties. Mums vajag laiku ģimenei, grāmatām, teātriem, puķēm...,” uzskata

Ē. Lanka. Tāpēc ir svarīgs pašmenedžments: spēja efektīvi organizēt savu laiku, noteikt reālus mērķus un prioritātes, spēt pašam kontrolēt un novērtēt sava darba kvalitāti, spēt skaidrot savas personīgās vērtības, būt elastīgam, spēt ieraudzīt vairāk nekā vienu veidu problēmas risināšanai, spēt uzņemties atbildību par profesionālo/ morālo rīcību, spēt konstruktīvi uzņemt kritiku. Jāatceras, ka uz mērķi jāvirzās maziem solīšiem.

Kāds ir mūsdienu skolotāja tēls?

Daudz pētīts ir skolotāja tēls, par to lauzti daudzi šķēpi. Zinām, kāds ir tradicionālais skolotāja tēls - klasisks kostīms tumšās krāsās, kurpes ar zemu papēdi. Tipiska skolotāja āriene ir neuzkrītoša, pat blāva. Skolotāja profesija tradicionāli bijusi saistīta ar reliģisko vērtību popularizēšanu. “Tas bieži vien izsauc smaidu skolēnos. Savukārt šodien sabiedrības uzskati strauji mainās, un mūsdienu skolotāja tēls ir pavisam citāds. Mums jābūt pievilcīgam izskatam, spriedumu brīvībai, atklātībai pret visu jauno - tās ir panākumu pazīmes. Sabiedrība uzskata, ka skolotājam ir jābūt paraugam arī ārējā izskata ziņā. Mums ir jāmainās!” aicināja lektore. Skolotāja tēlam ir būtiska nozīme skolēnu un viņu vecāku acīs, un no tā ir atkarīga arī skolēnu attieksme pret skolotāju, pret skolu un klasē notiekošo. Pētnieciskajos darbos tradicionāli tiek analizētas pedagoga profesionālās prasmes un personības īpašības, bet mazāk uzmanības tiek veltīts skolotāja ārējam veidolam. Skolotāja vizuālais tēls ir viens no faktoriem, kas veido arī skolas tēlu. Taču tas veido arī noteiktus uzskatus par skolotāju, viņa īpašībām, prasmēm un paradumiem.

Izaicinājumu ir daudz

Pedagogam jāatceras, ka viņš ir paraugs skolēnu acīs. Sākumskolas skolotājiem ir ieteikumi ieviest savā izskatā jauniešu modes elementus un izvairīties no konservatīvi stingra izskata. Tas atvieglos pārmērīgu emocionālo stresu. Ar skolēniem jāveido attiecības nevis balstoties uz saviem personīgajiem uzskatiem, bet gan universālām vērtībām. Darbā jāievieš vairāk spēles elementu, izmantojot spēļu varoņus un scenārijus, kas ir aktuāli mūsdienu bērniem. Svarīgi atcerēties un arvien no jauna mācīties pielietot modernās tehnoloģijas, arī kontrolēt runas manieri, koncentrējoties uz literāri skaistu valodu.

Ko Jums deva pieredzes stāsti darba grupās?

RUTA BUKŠA, Stacijas pamatskolas direktore: -Mums, skolotājiem, šādas konferences pavasarī notiek katru gadu, tikai šogad pirmo reizi tā notika attālināti. Strādāju darba grupā, kur diskutējam par sociālo un pilsonisko mācību jomu. Stacijas pamatskolā 7., 8. un 9. klasēm mācu sociālās zinības, tēma bija “Mana identitāte un ieguldījums ilgtermiņā”. 7. klasē sociālās zinības mācāmies pirmo gadu pēc jaunajiem standartiem un kompetencēm, tāpēc teorētiskās zināšanas jāsaista ar reālo dzīvi. Dalījos pieredzē, kā skolēnus iepazīstināju ar identifikācijas karti. Izrunājām visus jautājumus par šo aktuālo dokumentu. Nodemonstrēju, kā ar identifikācijas karti parakstīt dokumentus. Visi kolēģi centās parādīt labāko no savas pieredzes. Tā Rugāju novada vidusskolas skolotāja Anita Stepanova runāja par argumentācijas prasmju veidošanu attālinātajā mācību procesā, piemēram, kā izmantot dažādus elektroniskos rīkus, lai šo prasmi apgūtu labāk. Balvu Valsts ģimnāzijas skolotāja Irēna Šaicāne runāja par lokālās vēstures izmantošanu diferencētam, individualizētam darbam attālinātajā mācību procesā. Sākumā domāju, ka tā būs kāda sarežģīta tēma, taču viss izrādījās vienkāršāk. Ja vēsturi sasaista ar savu pilsētu, savu pagastu, ģimeni, skolēnam izprast vēstures liklokus ir daudz vieglāk. No katra skolotāja bija ko pamācīties.

ANITA ŽIGALOVA, Stacijas pamatskolas Viksnas filiāles skolotāja: -Strādāju un dalījos pieredzē matemātikas mācību jomā. Mana tēma bija digitālie rīki kā atbalsts skolēniem pašvadītu mācību procesā matemātikā - kā mēs varam sazināties, kā iegūt atgriezenisko saiti. Matemātikā mācīt attālināti nav viegls darbs, to nevar iemācīties, tikai klausoties un skatoties, šis priekšmets jāapgūst darot. Lai bērniem atvieglotu mācības, darba organizācija jāpadara mazāk laikietilpīga, tāpēc mums ir savs plaukts līdzīgi kā grāmatām - *Google Classroom*. Šajā vietnē atrodas visi mācību materiāli, visi uzdevumi, un tur skolēni var sekot gan savam progresam, gan atrast un izdarīt vēl nepaveikto. No katra kolēģa paturēju kādu vērtīgu atziņu. Tilžas vidusskolas skolotāja Valda Dzene stāstīja, ar kādiem pārbaudes rīkiem - jau iebūvētiem vai pašu gatavotiem - mācīt kvalitatīvāk. Rugāju novada vidusskolas skolotāja Anita Stalidzāne pastāstīja, kā labāk mācīt matemātikā speciālās izglītības programmas skolēniem. Darba procesā svarīgi uzzināt skolēna emocijas, viņa labsajūtu, un šajā laikā reizēm tas ir pat svarīgāk par zināšanām. Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas skolotāja Benita Urtāne runāja par dažādām pieejām skolēnu zināšanu un prasmju novērtēšanā, dažas atziņas paņēmu arī no Balvu Valsts ģimnāzijas skolotājam Ludmilas Uglovskas un Lilitas Bizunes par digitālajiem risinājumiem datu apstrādē, kā arī Vinetas Muzaļevskas, kura runāja par individualizāciju un diferenciaciju ekonomikas mācību stundās - kā sadarboties ar uzņēmējiem, dažādām biznesa organizācijām atbilstoši skolēnu interesēm.

ILUTA BALULE, Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas skolotāja: -Stāstīju par ikdienas mācību darba plānošanu, kā skolēniem tēmas pasniegt saprotamāk un pārskatāmāk. Uzskatu, ka bioloģiju un ķīmiju mācīt attālināti ir ļoti grūti, jo šajos priekšmetos nepieciešams veikt arī pētniecisko darbu. To, ka tas ir izaicinājums, atzinuši arī bērnu vecāki, īpaši 8. klasē. Dabaszinātņu skolotāji dalījās pieredzē ar konkrētiem piemēriem un uzdevumiem, kas noderēs idejām un ierosmēm. Lai arī šādā formātā, satikties un parunāt ir patīkami. Interesanti un saistoši, produktīvi uzdevumi, kā skolēnus radināt domāt un vērot, bija Stacijas pamatskolas skolotājai Linai Veselovai. Viksnas pamatskolas skolotāja Aina Šņukute runāja par “soma.lv” resursu izmantošanu dabaszinību priekšmetu stundās. Interesantas tēmas bija arī Balvu Valsts ģimnāzijas skolotājām Sandrai Mozulei un Annai Barbaniškai. Katra atziņa būs vērtīga un noderīga!

LINDA VĪTOLA, Tilžas vidusskolas skolotāja: -Parādīt mūzikas ritmus, kustības, to, kā strādāju ar skolēniem, nebija tik grūti, jo attālināti darbojos jau ilgāku laiku. Šī metodiskā konference bija tāda jauka dališanās ar savu pieredzi, kā strādāt attālināti. Skolotāji savu iespēju robežās strādā pēc labākās sirdsapziņas. Es negaužos, ka laiks mūs ir nolīcis vietā, kur jādarbojas citādi. Jā, arī man jāapgūst vēl kādas jaunas tehnoloģijas, jāiedziļinās tajās. Saprātu, ka arī citi izmanto līdzīgus digitālos rīkus kā es. Šobrīd skolēniem mūzikas stundās dodu daudz praktisku piemēru, uzdevumu, piemēram, no Itālijas, Spānijas. Meklēju un atrodu brīnišķīgas lietotnes šajās valstīs, arī Portugālē, kuras izmantoju mūzikas stundās. Citā laikā diez vai par to būtu aizdomājusies. Ja kādam noderēs manas idejas, priecāšos. Arī pati paņēmu no citiem atziņas, kas noderēs darbā.

Atgriežoties pie publicētā

Deinstitutionalizācijas projektu turpinājumā

Maruta Sprudzāne

Janvāra publikācijās stāstījām par deinstitutionalizācijas projekta gaitu vairākās mūspuses novadu pašvaldībās. Tā ieguvums ir ne tikai mērķis sniegt konkrētus sociāla rakstura pakalpojumus mērķgrupas iedzīvotājiem, bet arī vairāku graustiem līdzīgu ēku atjaunošana vai arī telpu pārbūve un iekštelpu aprīkošana ar jaunām, modernām iekārtām, kā arī izveidotas konkrētas struktūrvienības un arī amata likmju saraksts. Lai atrastu atbilstošus darbiniekus, publicējam vakances un aicināja pieteikties darbam. "Vaduguns" vēlējās uzzināt, kā veicies ar kadru atrašanu un kāda bijusi atsaucība piedāvājumiem.

Izsludināja atkārtoti

Rugāju novada dome, piedāvājot darbu Sociālā dienesta struktūrvienībā "Dienas aprūpes centrs", aicināja pieteikties piecām darba vakancēm. Centra gaišās un mājīgās telpas ir iekārtotas Lazdukalna pagasta Beņislavā. Pakalpojumu sniegšanai aicināja sociālo darbinieku, divus sociālos rehabilitētājus un arī divus aprūpētājus. Vai vakances aizpildītas, sazinājāties ar Rugāju novada pašvaldības izpilddirektori DAINU TUTIŅU.

Viņa uzsver, ka darbinieku skaits ir plānots, lai varētu nodrošināt sociālo prasmju attīstību, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas iespējas pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem. Savukārt bērniem ar funkcionāliem traucējumiem nodrošinās sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju attīstību un brīvā laika pavadīšanas iespējas.

Uz konkursā izsludinātajām divām aprūpētāja vakancēm pieteicās 17 pretendenti. Izskatot pieteikumus, vienam no pretendentiem piedāvāja sociālā rehabilitētāja pienākumu veikšanu, jo cilvēkam ir atbilstoša izglītība sociālajā jomā, kā arī pieredze līdzīgā darbā. Taču neizdevās izraudzīt kadru pārējām brīvajām vakancēm, tādēļ izsludināja atkārtoti pieteikšanos uz sociālā darbinieka un sociālā rehabilitētāja amata vietām, kas noslēdzās 8.martā. Pieteicās viens pretendents, taču viņš neatbilda izvirzītajām prasībām, jo pašlaik vēl studē. Šāds studējošs pretendents bija arī pirmajā izsludinātajā vakancu konkursā.

D.Tutiņa vērtē, ka savā ikdienas darbā sociālie darbinieki, risinot sociāla rakstura problēmas, strādājot ar dokumentāciju, turklāt vēl esot pakļauti dažādu institūciju kontrolei, bieži saskaras ar negācijām, līdz ar to arī paši *izdeg*. Viņas uzskats, ka acimredzot ir pienācis brīdis, kad valstiskā un pašvaldību līmenī lielāka uzmanība būtu jāpievērš darbinieku atbalstam, lai nozarē atrastu un strādātu kvalificēti darbinieki. Nav izslēgts, ka pretējā gadījumā nākotnē būs arvien lielākas problēmas pakalpojumu sniegšanā sociālajā jomā.

Sabiedrībai tas nav jāzina

Sociālā dienesta struktūrvienība "Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs" izveidots arī Balvu novadā. Tā vadītāja ILUTA BĒRZIŠA bija noskaņojusies centra svinīgai atklāšanai jau 1.martā, bet pandēmijas ierobežojumu dēļ tas, protams, nebija iespējams. Janvāra nogalē jau stāstījām par telpu Vidzemes un Liepu ielā iekārtošanu un tur paredzētajiem pakalpojumiem. Lai īstenotu visus sociālos pakalpojumus,

ieskaitot vadītāju, bija paredzētas 16,5 darba likmes. Līdz 16.februārim bija izsludināta pieteikšanās vakancēm, norādot amata likmi un paredzēto mēneša atalgojumu. Starp piedāvātajām vakancēm bija ne vien sociālais darbinieks, sociālie rehabilitētāji un aprūpētāji, bet arī interešu pulciņa audzinātājs, interešu izglītības skolotājs kokapstrādē un rokdarbos, fizioterapeits, meklēja četrus aprūpētājus grupu dzīvoklim.

Lai uzzinātu, kāda bijusi atsaucība un cilvēku ieinteresētība izsludinātajām vakancēm, vai tās izdevies nokomplektēt, laikraksts vairākkārt sazinājās ar struktūrvienības vadītāju Ilutu Bērzišu. Diemžēl viņa bija noraidoša, atbildēja ar pretjautājumu: "Kādēļ jums tāda interese, kādēļ par to vispār jāraksta?" un pārtrauca telefonsarunu.

Atliek piebilst, ka šis nav vienīgais fakts, kas apliecina apgrūtinātu informācijas iegūvi. Acimredzot dažiem speciālistiem ir sava iedibināta pieeja sadarbībā ar vietējo neatkarīgo laikrakstu.

Kadru problēmai jāmeklē risinājums

11.martā tikās Latgales plānošanas reģiona speciālisti, lai informētu un pārrunātu, kā noris deinstitutionalizācijas projekta ieviešana. Daina Tutiņa uzsver, ka problēmas ar vakancu aizpildīšanu ir ne tikai kaimiņnovadu pašvaldībās, bet arī Daugavpils pilsētā: "Arī mēs, pašvaldība, esam ierosinājuši, lai šo situāciju atrisinātu, atļaut strādāt vismaz pēdējā kursa studentiem. Taču tik ātri tas nenotiks, tāpēc pašvaldība turpinās meklēt darbiniekus, lai var reģistrēt pakalpojumu un centrs tuvākajā laikā varētu uzsākt darbību!"

Kas notiek lielākajā celtniecības objektā Balvos

Ražošanas ēkām – spāru svētki

Ingrīda Zinkovska

Neraugoties uz sniegotu ziemu un auksto laiku, darbi lielākajā celtniecības objektā Balvos, Brīvības ielā, kur notiek degradētās teritorijas atjaunošana un jaunu ražošanas ēku izbūve, turpinās pēc plānotā grafika. Trīs ražošanas ēkām ir uzbūvētas metāla konstrukcijas, paralēli notiek arī inženierkomunikāciju izbūve. Jau tuvākā laikā trīs ēku metāla konstrukcijas *ietērpsies sedvidzpaneļos*, kļūstot acim vēl tikamākas.

SIA "LVS BUILDING" celtnieki, kā vienmēr, ir optimistiski noskaņoti un apņēmības pilni darbus paveikt solītajā termiņā, lai gan pandēmija visās dzīves jomās rada dažādus šķēršļus. Pareizāk sakot, riskus. Darbu vadītājs RONALDS KAUPUŠS uzsver: "Galvenais pēc grafika bija trim ražošanas ēkām izbūvēt metāla konstrukcijas un sagatavot tās apšūšanai ar paneļiem. Tas izdarīts, neraugoties uz laika apstākļiem, kas šoziem celtniekus nelutināja. Sals darbu ar metāla konstrukcijām neiespaidoja, bet ar sniegu brīžiem nācās pacīnīties. Metāla konstrukcijas ir nozīmīgākā būves sastāvdaļa un viena no atbildīgākajām. Strādājām saskaņā ar projektu un darbu veicām apzinīgi un kvalitatīvi. To atzina arī Būvniecības Valsts kontroles biroja (BVKB) inspektori, kuri apseko un uzrauga objektu."

Liela pārtraukuma būvniecībā šajā ziemas periodā nebija. Trīs ēkām virszemes metāla konstrukcijas, tostarp jumta pastiprinošie elementi (Z profili), izbūvēti plānoto divu mēnešu laikā. Vēl divu mēnešu laikā ēkas plāno apšūt ar paneļiem. Paralēli, cik atļauj laika apstākļi, - zeme ir vēl sasalusī, notiek inženierkomunikāciju - kanalizācijas, ūdensvada - iestrāde un pievade ēkām. Aukstuma periodu celtnieki izmantoja arī ezera krastu un teritorijas labiekārtošanai, taču saskaņā ar normatīvajiem aktiem šie darbi lielākoties notiks, sākot ar aprīli, kad tos varēs veikt pilnībā. Tagad nevar ievest arī birstošo materiālu, jo uz ceļiem pavasara periodā kravas tonnāža tiek ierobežota. Ja laika apstākļi atļaus, sāksies arī betonēšanas darbi.

Jautāti par iespējamiem pandēmijas riskiem, celtnieki skaidro, ka tie vairāk skar ražotājus, piegādātājus. Ja rūpnīcā kāds

Trim ēkām jau konstrukcijas. Aizvadītajos ziemas mēnešos trim ēkām uzbūvētas metāla konstrukcijas liecina par celtniecības straujo gaitu. Arī kopumā būvdarbu virzība un celtniecības objekta panorāma Brīvības ielas sākumā ar skatu uz Balvu ezeru priecē.

saslimst, tad ražošana uz laiku apstājas, arī piegādes sāks *bremzēties*. Par to jādomā uz priekšu! Celtnieki darbus plāno laikus, bet riski pastāv vienmēr.

Arī Balvu novada pašvaldības speciāliste Irēna Začeva atzīmē, ka darbi objektā rit, kā plānots, rudenī būvnieki pastiegušies izdarīt pat vairāk. Būvniecības gaitu arī kontrolē Būvniecības Valsts kontroles birojs, jo šis ir vairāku miljonu vērts objekts. "Apsekošanas aktu vēl neemu redzējusi, bet atsauksmes par paveikto esmu dzirdējusi labas," apstiprina pašvaldības speciāliste. Jautāta, kad varētu būt zināmi potenciālie ēku nomnieki, I.Začeva skaidroja, ka ar šo jautājumu nodarbojas komisija. Nomas izsole, iespējams, notiks pavasarī, lai ar būvdarbu pabeigšanu jau būtu zināmi iespējamie nomnieki,

kas nāks ar savu ražošanu.

Pēc būvdarbu pabeigšanas industriālajā teritorijā atradīsies septiņas ēkas ar labiekārtotu teritoriju. Teritorijā atradīsies divas darba zonas: vienā zonā - tēlu angāri, bet otrā - trīs ražošanas ēkas. Šis ir viens no lielākajiem būvniecības objektiem Balvu novadā, kura kopējais finansējums ir vairāk nekā 6 miljoni eiro. Degradētā objekta attīrīšanu no būvgružiem un būvniecības darbus uzsāka pagājušā gada oktobra vidū, kad, klātesot pasūtītājam - Balvu novada domei - un būvniekiem, SIA "LVS BUILDING" vienā no ēkas pamatiem svinīgi iecementēja kapsulu ar vēstījumu nākamajām paaudzēm. Uzsākot darbu, celtnieki piekrita ik pēc noteikta darba etapa beigām informēt lasītājus ar avīzes starpniecību par paveikto.

Māja, kas saista uzmanību ar savu izvietojumu

Ar dzīvi apmierināti, bet nomāc viena problēma

Privātmāja zemes ieplakā. To, ka attēlā redzamā privātmāja (pa kreisi) atrodas zemāk par blakus esošo autoceļu un citām būvēm, krietni labāk var novērtēt dzīvē, nevis skatot fotogrāfiju.

Foto - A.Ločmelis

Foto - A.Ločmelis

No Viļakas puses iebraucot Balvos, gandrīz pie pašas pilsētas robežas labajā pusē atrodas privātmāja. Tā saista uzmanību ar to, ka atrodas salīdzinoši zemāk nekā apkārtnē esošās ēkas.

Saimnieko ar vīru un diviem bērniem

Laikrakstam "Vaduguns" dodoties aprunāties ar mājas iedzīvotājiem, sastopam INU MACINKEVIČU – sievieti, kura šajā mājā saimnieko un savas ikdienas gaitas vada kopā ar vīru un diviem bērniem – dēlu un meitu. Mājas saimniece, kura strādā pašvaldības aģentūrā "SAN - TEX", stāsta, ka māja uzcelta jau pirms 60 gadiem – 1961.gadā. Arī pati I.Macinkeviča tur dzīvo jau kopš dzimšanas 1968.gadā. "Atklāti runājot, tam, ka māja atrodas neierastā vietā, nemaz tik ļoti nepiekrītu. Jebkurā gadījumā laikā, kad māju būvēja, tā tik zemu neatradās, bet bija apmēram vienā līmenī ar ceļu. To atceros vēl kopš saviem bērnības gadiem. Vienkārši laika gaitā, kā saka, zeme ar ūdeņiem ir nomazgāta. Arī blakus

esošais ceļš droši vien uzbūvēts augstāk," spriež I.Macinkeviča.

Ņemot vērā, ka šobrīd māja atrodas diezgan zemā vietā, tas var radīt papildus galvassāpes, piemēram, pārlietu lielu mitrumu. Jautāta, vai šī iemesla dēļ nākas saskarties ar kādām problēmām, piemēram, piemājas dārza ierīkošanā, I.Macinkeviča stāsta, ka dārzu tas neietekmē. Mājas saimniece audzē gan, piemēram, zemenes, gan arī dārzeņus. Tiesa, pagājušajā gadā mājas apkārtnē gan bija diezgan pamatīgi applūdusi. To novērst palīdzēja "SAN - TEX" darbinieki, kuri ūdeņus novadīja. Lai vai kā, sieviete stāsta, ka ar dzīvi ir apmierināta. I.Macinkeviča ir dzīvojuši arī Jēkabpilī, bet uzsver, - Balvi ir viņas dzimtā pilsēta un citur dzīvot negribētu! "Dzīvē jau laimei daudz nevajag. Galvenais, ka esam veseli. Savukārt nopelnīt var vienmēr un jebkur!" optimistiska un atsaucīga ir balveniete I.Macinkeviča.

Nekvalitatīvā ūdens dēļ to pērk veikalā

Tiesa, ir viena problēma, kas mājas iedzīvotājus uztrauc

jau ilgu laiku. I.Macinkeviča stāsta, ka pirms kāda laika viņi īpašumā esošās akas ūdeni nodeva analīžu veikšanai. Tās uzrādīja, ka ūdeni dzert un izmantot pārtikā nedrīkst, tādēļ tagad to izmanto tikai, piemēram, drēbju mazgāšanai. Savukārt dzeramo ūdeni nākas pirkt veikalā," neapmierināta ar pašreizējo situāciju ir I.Macinkeviča.

Balvu novada pašvaldības aģentūras "SAN - TEX" direktors ULDIS SPRUDZĀNS stāsta, ka māja atrodas patiešām zemā vietā, kur no visām pusēm satek virszemes notekūdeņi. Līdz ar to tas noteikti arī ir galvenais iemesls nekvalitatīvajam ūdenim. Jautāts, kā šo situāciju varētu vērst par labu, U.Sprudzāns spriež, ka problēmas risinājums būtu artēziskās akas jeb ūdens dziļurbuma izveidošana.

Informē policija

Zādzības, krāpšanas un konflikti

No 3. līdz 15.martam Valsts policijas Balvu iecirkņa apkalpojamajā teritorijā (Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas novadi) reģistrēti 11 ceļu satiksmes negadījumi (viens cilvēks cietis). Nelegālo akcīzes preču apkares jomā reģistrēti deviņi notikumi. Sešas reizes policisti izbrauca uz sadzīves rakstura konfliktu gadījumiem, septiņas reizes – uz ģimenes konfliktiem. Reģistrētas arī piecas zādzības un divi krāpšanas gadījumi.

Brauc dzērumā un bez tiesībām

6.martā pulksten 14.08 Rugāju pagastā 1960.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu "Volvo" 0,38 promiņu alkohola reibumā un bez autovadītāja apliecības. Uzsākts kriminālprocess.

10.martā pulksten 23.32 Viļakā 1966.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu "BMW 320" 2,52 promiņu alkohola reibumā un bez autovadītāja apliecības. Uzsākts kriminālprocess.

11.martā pulksten 17.41 Rugāju novada Lazdukalna pagastā 1976.gadā dzimis vīrietis 1,35 promiņu alkohola reibumā brauca ar velosipēdu. Uzsākts administratīvais process.

Neveiksmīgi pirkumi internetā

9.martā Balvu novadā kāds cilvēks veica apavu pirkumu sociālajā tīklā "Instagram", uz norādīto kontu pārdevējam pārskaitot naudu (avansa maksājumu) vairāku simtu eiro

vērtībā. Taču apavi netika piegādāti, kā rezultātā pircējam tika nodarīti zaudējumi 270 eiro apmērā.

Savukārt citā gadījumā 20.februārī Balvos kāda persona sludinājumu portālā iegādājās virsjaku, arī avansa maksājumā pārdevējam pārskaitot naudu – šoreiz gandrīz simts eiro apmērā. Līdz šim prece tā arī nav saņemta. Uzsākts kriminālprocess.

Uzlauz durvis un nozog simtiem eiro

12.martā pulksten 8.12 Balvos 1983.gadā dzimis vīrietis uzlauza veikala durvis, iekļuva tajā un no kasēm nozaga skaidru naudu – vairākus simtus eiro. Persona tika aizturēta. Uzsākts kriminālprocess.

Jāpiebilst, ka Valsts policija regulāri ziņo par krāpšanas gadījumiem ne tikai visā Latvijā, bet arī mūsu puses novados, tajā skaitā par interneta krāpniekiem. Ņemot to vērā, likumsargi atgādina, ka noziedznieki izdomā arvien jaunus veidus, kā nelikumīgi iegūt finanšu līdzekļus. Lai pasargātu sevi, iedzīvotāji aicināti nebūt pārlietu uzticīgiem, sargāt savu personīgo informāciju, nevienam nedz telefoniski, nedz arī rakstiski neatklāt banku kontu piekļuves datus, nevērt vaļā aizdomīgos e-pastos saņemtas saites un kritiski izvērtēt jebkuru saņemto informāciju! Gadījumos, ja ir notikusi krāpšana, par to iespējams ziņot, vērsties ar iesniegumu tuvākajā Valsts policijas iecirknī vai iesniedzot iesniegumu elektroniski portālā "latvija.lv". Savukārt riska informāciju par dažādām aizdomīgām darbībām interneta vidē iespējams nosūtīt izskatīšanai policijai mobilajā lietotnē "Mana Drošība".

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Der zināt!

Kā neuzķerties uz finanšu krāpnieku ēsmām

Finanšu krāpnieki pēdējā gada laikā arvien aktīvāk izmanto visdažādākos veidus, lai iegūtu iedzīvotāju banku kontu piekļuves datus un izkrāptu naudu. Viņi zvana, raksta un ielaužas mūsu ikdienā ar skaidru plānu – pārsteigt nesagatavotus, izmantot apmulsumu un iegūt naudu vai personas datus. Tāpēc Finanšu nozares asociācija ir apkopojusi 8 būtiskākos padomus, kā neuzķerties uz krāpnieku ēsmām.

1. Neizpaužiet bankas paroli un Smart-ID kodus, lai cik uzstājīgi tos arī neprasītu. Neievadiet kodus, ja vien pats neesat uzsācis darbību, kuras apstiprināšanai tie ir nepieciešami. Šī informācija sargā jūsu naudu un identitāti digitālajā vidē!

2. Nepakļaujieties steigai, agresijai un citiem krāpnieku psiholoģiskiem paņēmieniem! Šādos gadījumos nekavējoties pārtrauciet sarunu. Vienmēr esiet uzmanīgi, atbildot uz nezināmu zvanītāju zvaniem.

3. Ja saruna vai piedāvājums izklausās aizdomīgi un rada šaubas, pārtrauciet sarunu un zvaniet savai bankai uz tās oficiālo tālruna numuru. Izskaidrojiet situāciju bankas darbiniekam, un viņš pateiks, vai zvans bija krāpšanas mēģinājums, un paskaidros, kā rīkoties. Piemēram, viens no aizdomīgiem rādītājiem ir, ka zvanītājs nerunā latviešu valodā, lai gan stādās priekšā kā Latvijas pārstāvētas organizācijas vai iestādes darbinieks.

4. Ja saņemat negaidītu e-pastu, pārlicinieties, kurš ir tā patiesais sūtītājs. Nereti sākotnēji rādās, ka ziņa ir no bankas, taču pārlicinoties, kas slēpjas zem <adrese>, redzam, ka tā ir viltota. "Bieži izmantota krāpnieku ēsma ir aicinājums atjaunot savus datus. Šīs shēmas mērķis ir pārlicināt dalīties ar vērtīgu informāciju, piemēram, bankas kartes datiem, lai ikā apstiprinātu identitāti un atjaunotu informāciju. Šādi e-pasti ir veidoti tā, lai radītu iespaidu, ka sūtīti no iestādes, kurai uzticiaties (bankas, Valsts ieņēmumu dienesta u.c.). Tāpēc vienmēr jāpārbauda, vai sūtītāja e-pasta adrese atbilst iestādei, no kuras šķietami sūtīta vēstule, vai tajā nav iesprucis kāds lieks cipars vai burts. Līdzīgi jārikojas ar e-pastā ietvertajām saitēm uz tīmekļa vietnēm. Jāpārbauda, vai tām ir saistība ar iestādi, kuras vārdā sūtīta vēstule. Ja e-pasts šķiet aizdomīgs, izdzesiet to un ziņojiet par krāpšanas mēģinājumu. Izvairieties atvērt aizdomīgus failus, jo pat antivīrusa programmas bieži vien nespēj identificēt jaunu ļaundabīgu saturu," norāda Oskars Blumbergs, "SEB bankas" informācijas drošības vadītājs.

5. Izpētiet pievienoto interneta saiti, pirms uz tās klikšķiniet. Nespiediet uz e-pastā vai izziņā norādītās interneta saites, ja neuzticaties sūtītājam!

6. Ja piedāvā investīcijas ar 0 risku un milzu peļņu, tā ir krāpnieku ēsma. Ne velti saka – par brīvu ir tikai siers peļu slazdā. Jo lielāku peļņu sola, jo lielāki ir iespējamie zaudējumi. Vienkāršs veids, kā pārlicināties par piedāvājuma patiesumu, ir meklēt informāciju Google par attiecīgo uzņēmumu un investīcijām. "Noteikti iesaku apskatīties Latvijas Finanšu un tirgus kapitāla mājaslapā, kur var atrast licencētus investīciju pakalpojumu sniedzējus," saka Vadims Frolovs.

7. Regulāri pārbaudiet izejošos maksājumus no sava konta! Uzstādi ienākošus paziņojumus par izmaiņām kontā vai pārbaudiet konta pārskatu pēc iespējas bieži, lai ātrāk pamanītu aizdomīgus darījumus. Tā jūs nevarēs pārsteigt ar maldinošām ziņām par darbībām kontā, jo būsiet labi informēti.

8. Neatsaucieties aicinājumiem instalēt programmatūru savās viedierīcēs.

Banku vai investīciju uzņēmumu darbinieki nekad neaicinās instalēt papildu programmatūru jūsu viedierīcēs, lai palīdzētu veikt ieguldījumus. Ar tām krāpnieki iegūst piekļuvi ierīcei un izkrāpj naudu.

Un tomēr, ja gadās pakļauties spiedienam un pieļaujat iespēju, ka esat izpaužis savus internetbankas datus krāpniekam, nekavējoties vērsieties bankā! Vienmēr ziņojiet arī policijai par iespējamajiem krāpšanas gadījumiem, pat tad, ja neesat kļuvis par krāpnieku upuri! Ja esat apkrāpts, iesniedziet iesniegumu tuvākajā Valsts policijas iecirknī vai elektroniski portālā "Latvija.lv". Brīdinājumu par dažādām aizdomīgām darbībām interneta vidē sūtiet izskatīšanai policijai mobilajā aplikācijā "Mana Drošība".

SABĪNE SPURĶE, Finanšu nozares asociācijas Komunikācijas vadītāja

Vēriņā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 15.aprīlim.

3. kārtā

Iepriekšējai kārtai iesūtītas 17 pareizas atbildes. **Konkursa "Vēriņā acs" 2.kārtā veiksmē uzsmaidīja LUCIJAI PUŽULEI** no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Palauzi galvu

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko galvas laušanas miklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 15.aprīlim.

3. kārtā

3		7		9	8			1
		1	5		6			
	2	9		1		5		3
		4			3	8		
		3		6		9		
		5	9			3		
7		6		5		1	9	
			1		4	6		
1			6	8		7		4

Pareizas atbildes iesūtīja: I.Homko (Medņeva), V.Mancevičs, V.Gavrjušenkova, M.Bleive, S.Petrova, St.Lazdiņš, V.Šadurska, Z.Pulča, I.Dzergača, M.Reibāne, A.Ruduks, L.Pužule, L.Krilova, M.Pretice, A.Smironova (Balvi), J.Slišāne, A.Mičule (Tilža), Z.Ziemele (Naudaskalns), V.Ločmele (Lazdukalns), V.Krēmere (Susāju pagasts), M.Keiša (Upīte), S.Garbovska (Madona), Z.Šulce (Liepāja).

2.kārtā veiksmē uzsmaidīja VIKTORAM MANCEVIČAM no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

2020.gada 30.septembris – brīnumiņš manā dārzā. Iesūtīja Irēna Svilāne.

Rītausma. Iesūtīja Rūdolfs Kozlovs no Balviem.

Par marta labāko fotogrāfiju autoru atzīts ALEKSANDRS ANDBERGS ar fotomontāžām "Sveiciens dzimšanas dienā!", kas publicētas 12.martā. Pēc balvas griezties redakcijā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Līdzjūtības

Aiz tevis dzīvība un gaismā paliek,
Un atmiņas kā krāšņs zieds...
Pēdējie atvadu sveicieni mūsu
klasesbiedram
PĒTERIM BODROVAM.
Visdzīlākā līdzjūtība visiem
piederīgajiem.
Anna, Elvīra, Sarmīte, Elza, Dzintra,
Dzintars, Kārlis, Juris, Anita

Pietrūka spēka, lai uzvarētu...
Pātrūka stīga, kas stipra bija,
Apklusa elpa, kas elpoja vēl vakar...
Un sirds nekad vairs tā nepukstēs.
(A.Balode-Šilde)
Skumju un atvadū brīdi izsakām
klusu un patiesu līdzjūtību **Inārai,**
Ingūnai, Ligai, Vilnim, pavadot
vīru, tēvu, vectēvu
PĒTERI BODROVU mūžības ceļā.
Artis, Ivo, Andris ar ģimenēm,
Silvija G.

Pavasara ciruļputeni, ko ļāvi
Aņemt cilvēku labu un mīļu?
Nu ardievas jāteic, bet vārdi klūst
klusī,
Jo aizej mūžībā uz debesu pusī.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Inārai ar**
ģimeni, pavadot **PĒTERI**
BODROVU mūžības ceļā.
Balvu pensionāru biedrība

Pātrūka dzīve kā gājputna
dziesma,
Sirdī šīs dziesmas atbalss skan.
Kad mūžībā ir devies mūsu korists
PĒTERIS BODROVS, skumju un
atvadū brīdi esam kopā ar **sievu**
Ināru un visiem tuviniekiem.
Senioru koris "Pīlādzis" un diriģente

Man nogura dvēselīte,
Šai saulē dzīvojojot.
Dod, Dieviņ, vieglu dusu
Baltā smilšu kalniņā.
Klusa un patiesa līdzjūtība **Ligai**
Bodrovai un tuviniekiem, pavadot
TĒTI mūžības ceļā.
Anita Šmite ar ģimeni

Nekas nav zudis. Darbs iesakņojies
Kā koks, kas dzimtā zemē iestādīts,
Dzen sulas galotnēs joprojām
Uz jaunu pavasari līdz.
(O.Gūtmanis)
Izsakām dziļu līdzjūtību
tuviniekiem, NORMUNDU LAPSU
guldot zemes klēpī.
Bijušā veikala "Diena" kolektīvs:
Māriete, Eva, Iveta M., Iveta Š.,
Anita K., Anita Š.

Šopavasars bez tevis bērziem sulas
ritēs
Un zilie vizbuļi bez tevis plauks
Bet mūžs tavš citos mūžos visiem
Caur taviem mīļajiem pret sauli
augš.
Cilvēks aiziet, paliek atmiņas par
kopīgi pavadītajiem darba gadiem,
piedzīvotajiem mirkļiem, stāstiem un
sajūtām... Lai mūsu lūgšanas dod
mūžīgo mieru. Patiesa līdzjūtība
NORMUNDA LAPSAS ģimenei.
Darbinieku kolektīvs

Reiz pienāk diena - nelūgta un
skarba,
Kad dziļi, dziļi daudzām sirdis sāv.
Izsakām līdzjūtību **Genovefai**
Kureļonokai, māsas meitu
LILITU BENDZULI mūžībā
pavadot.
Rudīte, Ievīna

Mīlestības dzīvē noadīts
Māmulītes mūža gājums.
Mazbērni un bērni - pavedieni,
Kuros paliek dzīves turpinājums...
Skumju un atvadū brīdi izsakām
līdzjūtību **Jurim Kalnējam ar**
ģimeni, pārējiem tuviniekiem, mīlo
māmiņu **GENOVEFU KALNĒJU**
mūžības ceļos pavadot.
Rugāju novada Eglaines
pamatskolas kolektīvs

Jau pavasaris nāk pa saules
vārtiem,
Tik sirds jums sājpu lāsēm pielijusi.
Mijš cilvēks aizgājis uz klusēšanas
pusi,
Vien paliek atmiņas ar pateicības
vārdiem. (S.Sile)
Izsaku līdzjūtību **Kalnēju ģimenēm,**
māmiņu **GENOVEFU KALNĒJU**
mūžībā pavadot.
Valija Stabliniece

Uz ievu ziedēšanu viņa neatnāks,
Uz ābeļu un rožu - neatnāks,
Vairs ne uz kādiem ziediem viņa
neatnāks,
Jo viņa visiem ziediem cauri
ziedēs... (O.Vācietis)
Mūsu patiesa līdzjūtība **Jurim**
Kalnējam ar ģimeni, pavadot
MĀMIŅU mūžības ceļā.
Biruta, Staņislavs, Aldis,
Inga un Juris

Lai miers maniem bērziem, zem
kuriem es stāju,
Lai miers manai zemei, pa kuru es
gāju,
Lai miers maniem putniem, kas
debesīs skrēja
Un deva daudz spēka no saules un
vēja.
Lai klusa un patiesa līdzjūtība **Agra,**
Jura un Ligas Kalnēju
ģimenēm, mīlo cilvēku
GENOVEFU KALNĒJU mūžībā
pavadot.
Rugāju novada dome

No saulītes silti rīti,
No māmiņas mīļi vārdi.
Kaut tā mana māmulīņa
Otru mūžu dzīvojosī.
Izsakām līdzjūtību **tuviniekiem,**
dēlam Jurim ar ģimeni,
mazbērniem Agrim un Klintai ar
ģimenēm, pavadot **MAMMU,**
VECMMAMMU, VECVECMAMMU
mūžības ceļā.
Usenieki

Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt.
Dalām sājpu smagumu un izsakām
patiesu līdzjūtību **Reginai Dundurei**
un tuviniekiem, pēkšņi un negaidīti
AIJU LOGINU zemes klēpī guldot.
Aijas bijušie klasesbiedri Viduču
astonāgadīgajā skolā

Jau pavasaris nāk pa saules
vārtiem,
Tik sirds ir sājpu lāsēm pielijusi.
Mijš cilvēks aizgājis uz klusēšanas
pusi,
Vien paliek atmiņas ar mīlestības
vārdiem. (J.Rūsiņš)
Vissirsnīgākā līdzjūtība
Andra Gabrāna ģimenei un
pārējiem tuviniekiem, MIĻU UN
TUVU CIVĒĶU mūžības ceļā
pavadot.
VRS VIP BID kolektīvs

Pērk

SIA "RENEM"
iepērk
jaunlopus,
aitas, liellopus.
Elektroniskie svāri.
Samaksa skaidrā naudā vai ar
pārskaitījumu.
Tāl. **29996309; 26447663,**
29485520 vai uz e-pastu:
re-nem@inbox.lv
Zvaniet - cenas mainās katru nedēļu.

Pērk mežus, zemi, izcirtumus,
cirsma. Tāl. 29433000.

SIA "Senlejas" iepērk liellopus,
teļus. BIO liellopiem augstas cenas!
Samaksa tūlītēja. Tāl. 62003939.

Dažādi

Vēlos nomāt lauksaimniecības
zemi. Tāl. 28772537.

Vēlos īrēt 2-istabu dzīvokli Balvos.
Vēlams ar mēbelēm vai daļēji
mēbelētu. Esmu sieviete
ar stabiliem ienākumiem.
Tāl. 28646573.

Pārdod

ZS "Sīļusala" (Gaigalavas pag.,
Rēzeknes nov.) piedāvā dažādu
šķirņu ābolus un sulas sestdienās
TC "Planēta" telpās (pie autoostas).
Tāl. 29166906.

Pārdod 3m malku ar piegādi.
Minimālais daudzums - 5m³.
Tāl. 29165808.

Skaldīta malka. Cena
23 EUR/berkubā. Piegādes
apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā.
Zāģmateriāli (brusas, dēļi),
150 EUR/m³. Tāl. 25543700.

Pārdod skaldītu malku ar piegādi.
Kravas cena - EUR 150.
Tāl. 26425960.

Pārdod sausu, skaldītu malku.
Piegāde. Tāl. 24928697.

Pārdod sēklas kartupeļus ar piegādi
(liela izvēle). Tāl. 25390555.

Pārdod dēļjēvīstas.
Tāl. 22845900.

Pārdod siena rulonus, arī no šķūņa,
Balvos. Tāl. 29105463.

Pārdod piekabi **Neptun,**
2020x1140x300, 750 kg, cinkota.
Tāl. 26547559.

Apsveikumi

Manu mīlo māmulīt,
Tev ir svētki pienākuši.
Sveicenus Tev mīlus sūtu,
Lai Tu manim vienmēr būtu!
Apsveicam mammu, vecmammu, vecvecmammu
Annū Miņinu skaistajā 95 gadu jubilejā!
Mēs Tevi ļoti mīlam!
Dēls Nikolajs ar ģimeni un mazbērni

Kas dienas bijušās var pārskaitīt,
Arvien nāk jaunas aizgājušo vietā,
Un gadi 80 starp tām kā dzintars spīd
Un jaunas zvaigznes sijā laika sietā.
Mīļi sveicam skaistajā jubilejā **Irēnu Mežali!**
Vēlam veselību, pavasarīgu noskaņojumu un Dieva
svētību turpmākajos gados.
Māsiņas: Irēna, Zinaida un Biruta ar ģimenēm

Mēs gadus mērojam ar darbu,
Ko krietni paveikt ir Tavš gods.
Ar sirsniņu un klusu rūpi,
Ko allaž centies citiem dot.
Sveicam **Irēnu Mežali** skaistajā jubilejā! Lai dzīves
ceļš nes laimi visās varavīksnes krāsās, saules siltumu
un veselību.
Marina, Anita, Reģina, Vera

Sirsniņi sveicam un samīļojam mīlo mammu
Irēnu Božu 60 gadu jubilejā!
Paldies par audzināšanu, skološanu, mīlestību un
atbalstu! Tu mums esi ļoti svarīga!
Meita Linda un dēls Kaspars

Lūdz no saules, lūdz no ziediem,
Lai ir gaismas jūdzes garas,
Lai tās brīnumus vien dara -
Aizdzen paguruma stundas,
Lai vien gaišās domas junda.
Sirsniņi sveicam **Irēnu Božu** skaistajā dzīves jubilejā!
Āķuļu un Pauliņu ģimenes, Ligita, Maruta

Atļauj šodien saviem gadiem ziedēt
kā ziedlapiņām, kuras saulē plaukst,
Atļauj šodien saviem gadiem skanēt
kā melodijai, kura sirdi šalc.
Ļauj kādam sapnim šodien zvaigznēs mirdzēt,
Lai dienu skrejā tie pie Tevis trauc!
Sirsniņi sveicam **Irēnu Božu** skaistajā dzīves jubilejā!
Vēlam veselību, izturību, dzīvesprieku.
Ļuba, Žanna

Mēs ņemam debess gabaliņu zilu
Un pieliekam tam sniegpulkstēni klāt,
Vēl pūpolus un smaržu pilno silu,
To visu vēlamies Tev dāvināt.
Sirsniņi sveicam **Solvitu Ākuli** skaistajā jubilejā!
Vēlam katru rītu sagaidīt ar prieku, katru vakaru - ar
gandarījumu, būt veselai un laimīgai katru dienu.
Stefānija, Apšenieku ģimene

Pateicība

Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dziļi, dziļi daudzām sirdis sāv. (O.Skuja)
Vissirsnīgākie pateicības vārdi prāvestam Mārtiņam
Klušam, dziedātājiem Aijai Putniņai, Jānim Budevīčam,
Anim Grapam, apbedīšanas birojam "Ritums", Zinai
Laminskai, Dzintrai Sprudzānei, Egonam Salmanim par
sirsniņo izpalīdzību, psalmu dziedātājam.
Mijš paldies SIA "Senda Dz" kolektīvam par garšīgo bērnu mielastu, radiem,
draugiem, kaimiņiem, kolēģiem, visiem, kuri bija ar mums. Jūs ar savu
attieksmi, palīdzību un atbalstu palīdzējāt mums pārvarēt prātām
neapvertamam zaudējuma sāpi, mūsu mīļos - **brālī Pēteri Vasiljevu un mūsu**
ņinu Bērziņu - pavadot Mūžībā.
DZILĀ PATEICĪBĀ - MĀSAS ZINA, MARUTA

Pārlicinies, vai
abonēji Dauguni?!

*Ir mirklī,
Kad arī eņģeļi raud.
To asaras
Gluži kā pērles
Laika stundenī
Sastingst,
Un Pasaules sirdī
Iekrīt kriedziens -
Sāpīgs un skaudrs...*
Visvarenais Dievs, liec savam
svētajam eņģeļim aiznest Normunda
dvēseli uz Tava debesu altāra
Tavas dievišķās majestātes
priekšā, lai tā saņemtu ikvienu
žēlastību un svētību.
Mūsu vispatiesākā līdzjutība
**mammai Janīnai, sievai Inetai,
meitas Kristīnas ģimenei un
dēlam Kasparam,** pavadot
NORMUNDU LAPSU mūžīgā miera
valstībā.

Šķīlbēnu katoļu baznīcas draudzes
koris un vadītāja

*Pa balto sniega taku projām aiziet
cilvēks,
Tik grūti noticēt, ka viņš vairs
nepārmāks.
Vien paliek pēdas sniegā, kāda
klusā dziesma
Un gaišas, mīļas, siltas atmiņas.
Kad **NORMUNDA LAPSAS**
dvēselīte dodas Dieva valstībā, lai
klusa un patiesa līdzjutība palīdz
pārvarēt sāpju smagumu **māmuļai,
ģimenei, visiem mīļajiem
tuviniekiem.**
Ilmārs Locāns ar ģimeni*

*Cilvēka dzīvei ir zvaigznes gājums -
Tā iemirdzas un nodziest,
Paliek klusums, neizteikti vārdi...*
(I.Auziņš)
Lai klusa un patiesa līdzjutība
**Kristīnas Lapsas ģimenei,
Kasparam Lapsam un Inetai
Lapsai,** pavadot mīļo tēti, vīru un
vectēvu **NORMUNDU LAPSU**
mūžībā.
Lezdiņu ģimene

*Vismelnākā šķiršanās stunda,
Par ēnu kad pārtop tavs glāsts,
Tēt, tie esam mēs, kuros tālāk
Nu skanēs tavs dzīvības stāsts.*
(K.Apškrūma)
Mūsu visklusākā un patiesākā
līdzjutība **Kristīnai ar ģimeni un
visiem tuviniekiem,** tēti
NORMUNDU LAPSU pavadot
pēdējā gaitā.
Viļakas novada Izglītības, kultūras
un sporta pārvalde, novada kultūras
iestāžu vadītāji

*Tu būsi debesīs, zemē,
Tu vējā un saulē.
Tu savējo sirdīs,
Tie tevi neaizmirsīs.*
(V.Kokle-Liviņa)
Mūsu klusa un patiesa līdzjutība
Kristīnai Lapsai, TĒTI mūžībā
aizvadot.
Klasesbiedri un audzinātāja

*Lai tēva mīlestība visos ceļos vada,
Lai tēva miers ik brīdī spēku dod.
Lai labā, apkļususi sirds vēl ilgi
Teic padomus un ceļamaizi dod.*
Lai klusa līdzjutība un mierinājuma
vārdi dod spēku un atbalstu
**Kasparam Lapsam un
tuviniekiem, TĒTI** mūžībā pavadot.
Rekavas vidusskolas bijušie
klasesbiedri un audzinātāja Ivita

*Klusi aiziet mūsu mīļie,
Aiziet no ikdienas rūpēm-
Mierā un klusumā prom.
Paliek vien dvēseles gaisma un
atmiņas.*
Izsakām patiesu līdzjutību **Janīnai
Lapsai un tuviniekiem,** pavadot
dēlu, vīru, tēvu
NORMUNDU LAPSU Dieva
valstībā.
Gints un Sandra Circeni

*Laiks šovakar vairs neies vecās
sliedēs,
Būs puķes skumjas, bišu medus
rūgts,
Uz tāliem ciemiem kumeļš netiks
jūgts,
Un jasmīns zarains maijā
neuzziedēs.*
Skumju brīdī esam kopā un izsakām
visdziļāko līdzjutību
NORMUNDA LAPSAS
tuviniekiem, viņu mūžībā pavadot.
SIA "DOLO" DUS kolektīvs ar
ģimenēm

*Inetiņ, Jūs ar Normundu kopā gājāt
dzīves ceļu vairāk nekā 30 gadus.
Kopā ar Jums bija mīlestība, saticība
un ģimeniskums. Kopā priecājāties
par bērniem un mazbērniņiem. Bet
tad dzīve negaidīti un sāpīgi
mainījās.*
*Uz spārnēm dzērves nes jau
pavasari,
Un piesaulē jau vizbulītes zied.
Un ir tik skumji, ir tik ļoti skumji,
Kad tieši tagad tev bij' jāaiziet.*
(J.Ziemeļnieks)
Mūsu no sirds izteikta klusa
līdzjutība **TeV, Inetiņ, un Taviem
mīļajiem,** no **NORMUNDA** uz mūžu
atvadoties.
Tavi bijušie klasesbiedri Rekavas
vidusskolā

*Vēl bija jādzīvo,
Vēl jāskata bija daudzu dienu
spožums
Un klusās naktīs sapņiem jāļaujas.
Vēl daudz bij' ņemams, dodams,
mijams,
Bet stunda nolikta bij' dvēselei,
Kad mieru rast. (Rainis)
Ģimene ir cilvēka lielākā bagātība.
Sākumā divi iemilējušies jaunieši,
tad ģimenē ienāk bērni, dāvājot
vecākiem pasaules laimi. Nemanot
prieku dzīvē inens mazbērni un
rūpes par viņiem. Atliek laiks arī
pašiem paskatīties pasaulē... Un
sirds priecājas par dzīvi, līdz notiek
negaidīts likteņa trieciens.
Inetiņ, turies. Esam kopā ar **Tevi
un Tavu ģimeni, NORMUNDU**
mūžībā pavadot.
Tavi dzintarieši*

*Tā aiziet mūsu mīļie,
Aiziet no ikdienas rūpēm,
Aiziet mierā,klusumā un jaunā dzīvē,
Tuviniekiem vien paliek
Viņu sirds siltums un dvēseles
gaisma.*
Smagajā sāpju un skumju brīdī
esam kopā ar **Jums, Ineta,
Kristīnas un Andra ģimenite,
Kaspar, Janīna,**
un izsakām visdziļāko līdzjutību,
**VĪRU, TĒTI, SIEVASTĒVU,
VECTĒTIŅU, DĒLU** baltajā mūžības
ceļā pavadot.
Anastasija, Daigas un Egona
ģimenes

*Mums palikuši tavi vārdi,
Mums palikusi tava sirds.
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis preti mirdz.*
Mūsu klusa līdzjutība sāpju brīdī
**Mihaelai un Gabrielam ar ģimeni
un pārējiem tuviniekiem,** pavadot
mīļo vectētiņu **NORMUNDU LAPSU**
kapu kalniņā.
Rekavas vidusskolas
pirmsskolas kolektīvs, bērni un
vecāki

*Vēl bija jādzīvo,
Vēl jāskata bija daudzu dienu
spožums
Un klusās naktīs sapņiem jāļaujas.
Vēl daudz bij' ņemams, dodams,
mijams,
Bet stunda nolikta bij' dvēselei,
Kad mieru rast. (Rainis)
Šajā negaidītajā sāpju un atvadu
brīdī izsakām patiesu līdzjutību
**NORMUNDA LAPSAS ģimenei un
tuviniekiem,** viņu mūžībā pavadot.
ADB "Gjensidige" Latvijas fil.
Austrumu reģions*

*Es palikšu cīruļa dziesmā,
Kad uzziedēs lazdas zars.
Paglabās skatienu manu
Zvaigznes un saules stars.*
(K.Apškrūma)
Izsakām patiesu līdzjutību **Kristīnai
Lapsai un tuviniekiem,** tēti
NORMUNDU LAPSU mūžībā
pavadot.
Lilita, Anita, Svetlana

*Vēl tik ļoti man gribējās dzīvot,
Bet nebija atvēlēts laiks.
Mani lauki nu ziedēs
Dieva aizsaules dārzos.
No turienes es vērošu
Jūsu ikdienas gaitas.
Nu putnu dziesmas un mīļo
mazbērnu čalas
Es klausīšos no mākoņmaliņas.
Es tepat vien līdzās jums būšu,
Bet tikai mīļās atmiņās.*
Kad pēdējie atvadu ziedi klāj vīra,
dēla, vectētiņa
NORMUNDA LAPSAS kapu
kopiņu, lai mūsu patiesa un klusa
līdzjutība ir kā mierinājums **Inetai,
Janīnai, Kristīnei, Kasparam.**
Andris B., Erciku ģimene, Aigars,
Irina ar bērniem

*Bij' tuvs mums cilvēks, kā šodien
vairs nav,
Tā uzdevums dzīvē ir izpildīts jau,
Tā kokle jau klusē, un dziesmai ir
gals,
Un dzīvības ziedus ir nomācis sals.
Izsakām patiesu līdzjutību sāpju brīdī
**visiem tuviniekiem,
NORMUNDU LAPSU** pavadot
Dieva valstībā.
SIA "Tako SD"*

*Tavs mūžs ir dzimtā pusē sētie
graudi,
Tie cauri gadiem jaunus asnus dzīs.
Caur paveikto, kas nebeigs dzīvot
ļaudis,
Plauks piemiņa un sirdis nezudis.
Izsakām visdziļāko līdzjutību
**mammai, sievai, bērniem,
mazbērniem un tuviniekiem,
NORMUNDU LAPSU** mūžības ceļā
pavadot.
Jura Dmitrijeva ģimene Viļakā,
Igora Terentjeva ģimene Šķīlbēnos*

*Šopavasār bez tevis bērziem sulas
ritēs
Un zilie vizbuli bez tevis plauks.
Bet mūžs tavš citos mūžos visies -
Caur taviem mīļajiem pret sauli
augš.*
Kad aizvērta tiek **NORMUNDA
LAPSAS** dzīves grāmata, mūsu
atbalsta un līdzjutības vārdi lai
stiprina **visus mīļos tuviniekus.**
Ieva un Guntis Punduri Ādažos

*Cilvēks kā mirdzoša zvaigzne,
Kas debesu plašumos mīt -
Ne zināt mums stundu un brīdī,
Kad dziestoša lejup tā slīd.*
Izsakām līdzjutību **tuviniekiem,**
pavadot **NORMUNDU LAPSU**
mūžības ceļā.
SIA "ALDRAI"

*Paliks tavš darbigais gājums,
Tik auglīgu mūžu neizdzēš riets.
Caur kokiem, bērniem un
mazbērniem būs turpinājums
Tai saulainai gaitai, ko beidzi tu iet.*
(M.Bendrupe)
Mūžīgu mieru, Kungs, dod viņam.
Izsakām līdzjutību **ģimenei un
tuviniekiem** Jūsu lielajās bēdās,
NORMUNDU LAPSU mūžībā
pavadot.
Borisu ģimene

*Katram skrejceļam,
Ko veicam savā dzīvē,
Ir taisne pēdējā, un - tas ir viss.
Paliek zeme, draugi, mīlestība,
Un priedēs vējš, no ceļa piekusis.*
(J.Silazars)
Skumju un atvadu brīdī, mūsu klusa
līdzjutība **NORMUNDA LAPSAS
tuviniekiem.**
SIA "KIRA" valde: Jaroslavs,
Jaņina, Vanda

*Viss jāatstāj. Kad saule pavasarī
Sies atkal vaļā puķu pumpurus,
Ar saviem straujiem ziemeļvēju
zirgiem
Būs ziema viņu aizvedusi līdz.
(Ā.Elksne)*
Izsakām visdziļāko līdzjutību
Kristīnai Lapsai ar ģimeni, tēvu
NORMUNDU LAPSU negaidīti
zaudējot.
Šķīlbēnu pagasta pārvalde

*Koks nezina, kad vētrā tas lūzīs,
Ne cilvēka sirds, kad pukstēt tā
stās.*
Izsakām visdziļāko līdzjutību **Inetai,
Kasparam, Kristīnei ar ģimeni,**
vīru, tēvu, vectēvu
NORMUNDU LAPSU mūžībā
pavadot.
Igars, Līga Trešutini

*Katram skrejceļam,
Ko veicam savā dzīvē,
Ir taisne pēdējā, un - tas ir viss.
Paliek zeme,
Draugi, mīlestība,
Un priedēs vējš, no ceļa piekusis.*
(J.Silazars)
Vispatiesākā līdzjutība **tuviniekiem,**
tuvu cilvēku **NORMUNDU LAPSU**
mūžībā pavadot.
Elmārs un Māriete Šakini

*Lai tēva mīlestība paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.*
(Z.Vījupe)
Mūsu klusa līdzjutība **Kristīnai
Lapsai, TĒTI** mūžībā pavadot.
Santa, Aleksandra, Ketija, Laura

*Draugu pavadīts šodien
Tu pēdējā virsotnē kāp.
Šķirties tik bezgala grūti,
Ceļi, vēl neietie, sāp.*
Negaidītajā sāpju brīdī esam kopā ar
tuviniekiem, mūsu klasesbiedru
NORMUNDU mūžībā pavadot.
Bijušie klasesbiedri, audzinātāja

*Caur pavasara sniegotu ritu
Viņš aizgāja klusi,
Savas baltās un nebalās dienas
Mūža kamolā satinis.*
Šī ziņa mums pienāca tik pēkšņi
un negaidīti. Pēter, kurš tagad
spēlēs "Jāņu sētā" kautrīgo, bet
greizsirdīgo kalpa puisi Pēteri.
Šogad Jāņos spēlētu
iestudējuma 5 daļu... Kurš no
akordeona izvilinās skaistās
mūzikas skaņas... Tu aizej, bet
mums paliek atmiņas... kopā ar
Tevi pavadītie gadi, ekskursijās
piedzīvotie jautrie mirklī, spēlētās
izrādes, stāsti un sajūtas...
Izsakām patiesu līdzjutību **sievai
Inārai, meitām, mazbērniem
un pārējiem piederīgajiem,
PĒTERI BODROVU** pavadot
Mūžībā.
Rubeņu ciema dramatiskais
kolektīvs, Sarmite

*Skumji galvas noliec sirmie bērzi,
Pūpolzaros sabirst dzīves stāsts.
Pāri nošalc pavasara elpa,
Jāškiras, kaut šķirties ir tik zēl.*
Izsakām līdzjutību **Gaidai Jurkai,**
brāli **PĒTERI** mūžības ceļā pavadot.
Bērzpils ielas 14.mājas 3.ievejas
kaimiņi

*Reiz pienāk diena nelūgta un
skarba,
Kad dziļi, dziļi daudzās sirdīs sāp.
Izsakām patiesu līdzjutību **Gaidai
Jurkai un tuviniekiem,** pavadot
mūžībā brāli **PĒTERI.**
Irena Š., Ērika S.*

*Drīz pavasār's un pakalnos plauks
bērzi,
Maigas, zaļas lapas satrauks vējš,
Tu saulei savas acis nepavērsi,
Kaut mīļas balsis tevi sauks un
sauks. (S.Sīle)*
Izsaku patiesu līdzjutību **Inārai
Bodrovi ar bērniem un
mazbērniem,** mūžībā pavadot vīru
PĒTERI.
Brālēns Alberts

*Kas smagāks vēl varbūt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs.*
(J.Osmanis)
Izsakām patiesu līdzjutību **Līgai
Bodrovi un pārējiem
tuviniekiem, TĒVU** mūžības ceļā
pavadot.
Līga Z., Ingrida, Iveta,
Inguna V., Lūcija L.

*Paliks tavš darbigais gājums,
Tik auglīgu mūžu neizdzēš riets.
Caur kokiem un bērniem būs
turpinājums
Tai saulainai gaitai, ko beidzi tu iet.*
(M.Bendrupe)
Vilni, mūsu vispatiesākā līdzjutība
TeV un Taviem mīļajiem, pavadot
tēti **PĒTERI BODROVU** mūžībā.
Balvu jauktais koris "Mirklis" un
diriģents Uldis Kokars

Indekss 3004
Vaduguns
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
*Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.*

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS **E.GABRANOVŠ - T. 29360850**
ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA; Z.LOGINA,
I.ZINKOVSKA, M.SPRUDŽĀNE, I.TUŠINSKA,
A.LOČMELIS - T. 29360850**
KOREKTORE **S.GUGĀNE**
GRĀMATVEDE **S.BĒRZIŅA - T. 25908200**
ŠOFERIS A.KIRSANOVS - T. 27870730
Tālrūnis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: **vaduguns@apollo.lv**
mājaslapa: **vaduguns.lv**
Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
G.LIELMANIS
Iespēst SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 3001

